

การกำหนด

อัตราค่าบริการ บำบัดน้ำเสีย

POLLUTION CONTROL DEPARTMENT

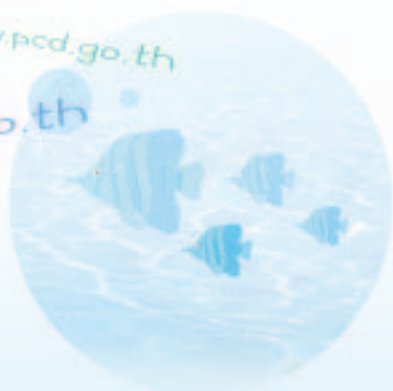

ส่วนน้ำเสียชุมชน สำนักจัดการคุณภาพน้ำ
กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

www.pcd.go.th

www.pcd.go.th

www.pcd.go.th

สารบัญ Contents

เรื่อง	หน้า
1. บทนำ	1
2. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดค่าบริการบำบัดน้ำเสีย	1
3. ขั้นตอนการดำเนินงานกำหนดอัตราค่าบริการบำบัดน้ำเสีย	2
3.1 กรณีใช้เงินงบประมาณแผ่นดินหรือเงินรายได้ของราชการ ส่วนท้องถิ่น	2
3.2 กรณีใช้เงินงบประมาณแผ่นดินหรือเงินรายได้ของราชการ ส่วนท้องถิ่นและเงินกองทุนสิ่งแวดล้อม	2
4. ค่าบริการและค่าธรรมเนียมต่างๆ	5
5. การกำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดเก็บค่าบริการ	6
6. แนวคิดในการกำหนดอัตราค่าบริการบำบัดน้ำเสีย	7
7. แนวทางในการศึกษาและกำหนดอัตราค่าบริการบำบัดน้ำเสีย	8
7.1 การเก็บและรวบรวมข้อมูล	8
7.2 การวิเคราะห์ข้อมูล	10
7.2.1 การกำหนดพื้นที่ให้บริการ	10
7.2.2 พื้นที่ให้บริการจ่ายน้ำประปา	10
7.2.3 จัดทำทะเบียนผู้ใช้บริการ	11
7.2.4 ค่าใช้จ่ายในการเดินระบบและบำรุงรักษาระบบรวบรวม และบำบัดน้ำเสีย	11
7.2.5 ต้นทุนการบำบัดน้ำเสีย	12
7.2.6 การคำนวณอัตราค่าบริการบำบัดน้ำเสีย	14
7.2.7 การประเมินประสิทธิภาพในการจัดเก็บค่าบริการ	16
7.2.8 งบกระแสเงินสด (Cash Flow) ตลอดโครงการ	18

เรื่อง	หน้า
7.3 การกำหนดอัตราค่าบริการ	19
7.4 จัดการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการจัดเก็บค่าบริการบำบัดน้ำเสีย	19
7.5 นำเสนออัตราค่าบริการต่อสภาท้องถิ่น	21
7.6 นำเสนออัตราค่าบริการต่อคณะกรรมการควบคุมมลพิษ (กรณีใช้เงินกองทุนสิ่งแวดล้อม)	21
 เอกสารอ้างอิง	 23
 ภาคผนวก	
ก : กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดค่าบริการบำบัดน้ำเสีย	25
ข : การประเมินค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสีย	31
ค : ตัวอย่าง Cash flow แสดงรายละเอียดรายจ่าย-รายได้ในการเดินระบบและบำรุงรักษาระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสียรวม	35
ง : แนวทางการจัดเก็บค่าจัดการน้ำเสียตามหลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย	37
จ : ข้อบัญญัติเมืองพัทยา เรื่อง การควบคุมและการให้บริการบำบัดน้ำเสียในเขตเมืองพัทยา พ.ศ. ๒๕๔๕	41
ฉ : แบบฟอร์มการเสนอวาระต่อคณะกรรมการควบคุมมลพิษ	61
ช : ประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ ๒๖ (พ.ศ. ๒๕๔๘) เรื่อง การกำหนดอัตราค่าบริการบำบัดน้ำเสียของระบบบำบัดน้ำเสียรวม เทศบาลตำบลกระเน จังหวัดภูเก็ต	63

คู่มือการกำหนดอัตราค่าบริการบำบัดน้ำเสีย

1. บทนำ

การจัดการปัญหามลพิษทางน้ำของประเทศไทยในช่วงระยะเวลา 20 ปีที่ผ่านมา รัฐบาลได้จัดสรรงบประมาณสำหรับการก่อสร้างระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสียรวมให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไปแล้วเป็นเงินกว่า 67,000 ล้านบาท การดำเนินงานระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสียรวมดังกล่าว รวมทั้งการบำรุงดูแลรักษา ระบบฯ ต้องมีค่าใช้จ่ายเกิดขึ้นซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องรับผิดชอบ ในการจัดหารายได้ที่ท้องถิ่นสามารถดำเนินการได้คือการจัดเก็บค่าบริการบำบัดน้ำเสีย อันจะเป็นแนวทางหนึ่งในการบริหารการจัดการน้ำเสียอย่างยั่งยืน และยังเป็น การดำเนินการตามหลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย (Polluter Pays Principle: PPP) และการมีส่วนร่วมของประชาชน (Public Participation) ในการดูแลรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมอีกด้วย

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้จัดสร้างระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสียรวมไปแล้วส่วนใหญ่ยังไม่ได้นำเงินการจัดเก็บค่าบริการบำบัดน้ำเสีย ทำให้เกิดปัญหาการขาดแคลนงบประมาณในการเดินระบบและบำรุงรักษาระบบ ส่งผลให้ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการระบบฯ ที่ผ่านมามีไม่เต็มที่เท่าที่ควร ทั้งนี้ ก็เนื่องมาจากการขาดความรู้ความเข้าใจถึงแนวทางและวิธีการในการกำหนดอัตราค่าบริการ รวมทั้งกฎหมาย และการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ดังนั้น จึงได้จัดทำคู่มือการกำหนดอัตราค่าบริการบำบัดน้ำเสีย สำหรับให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใช้ประกอบการศึกษาและดำเนินการ กำหนดอัตราค่าบริการบำบัดน้ำเสียให้เหมาะสมกับพื้นที่ของตนต่อไป

2. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดค่าบริการบำบัดน้ำเสีย

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดค่าบริการบำบัดน้ำเสียนั้นมีกำหนดอยู่ ทั้งในระดับราชการส่วนกลางและราชการส่วนท้องถิ่น ได้แก่

- 1) พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ในมาตรา 88, 89 และ 93

2) พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ในมาตรา 23-26

3) พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 ในมาตรา 60

4) พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การบริหารน้ำเสีย พ.ศ. 2538 ในมาตรา 7 รายละเอียดของกฎหมายเหล่านี้ได้แสดงไว้ในภาคผนวก ก

3. ขั้นตอนการดำเนินงานกำหนดอัตราค่าบริการบำบัดน้ำเสีย

เนื่องจากแหล่งที่มาของเงินที่ใช้ในการก่อสร้างระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชน อาจมีทั้งเงินงบประมาณแผ่นดิน เงินรายได้ของราชการส่วนท้องถิ่น และ/หรือเงินกองทุนสิ่งแวดล้อม ดังนั้น ขั้นตอนการดำเนินงานกำหนดอัตราค่าบริการบำบัดน้ำเสีย จึงต้องแยกพิจารณาตามแหล่งที่มาของเงินที่ใช้ในการก่อสร้างระบบฯ

3.1 กรณีใช้เงินงบประมาณแผ่นดินหรือเงินรายได้ของราชการส่วนท้องถิ่น

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ได้กำหนดให้กรุงเทพมหานคร เทศบาล เมืองพัทยา องค์การบริหารส่วนตำบลและองค์การบริหารส่วนจังหวัด มีอำนาจและหน้าที่ในการกำนจัดน้ำเสีย รวมทั้งการจัดตั้งและดูแลระบบบำบัดน้ำเสียรวมเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง โดยมีอำนาจจัดเก็บค่าบริการบำบัดน้ำเสียได้ โดยมีขั้นตอนในการดำเนินงานดังแสดงในรูปที่ 1

ตัวอย่างองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่ดำเนินการโดยวิธีนี้ ได้แก่ เทศบาลตำบลแสนสุข จังหวัดชลบุรี และเทศบาลเมืองปาดอง (ระยะที่ 1) จังหวัดภูเก็ต

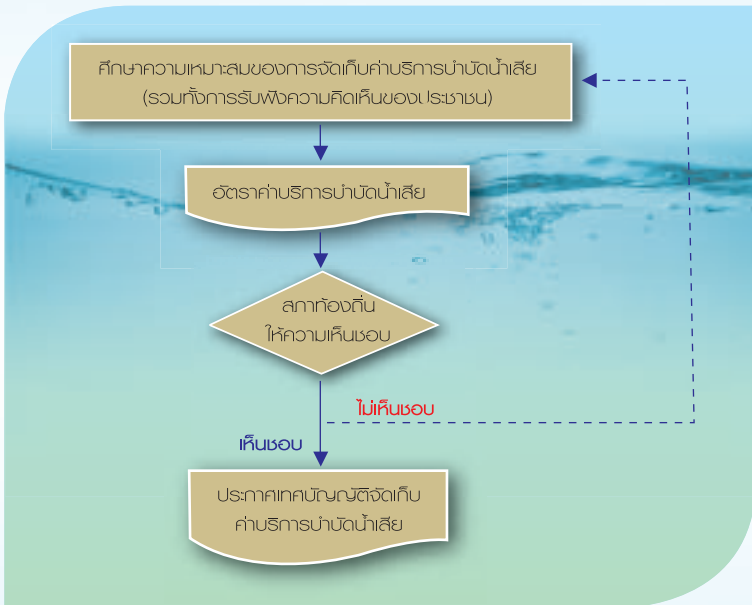
3.2 กรณีใช้เงินงบประมาณแผ่นดินหรือเงินรายได้ของราชการส่วนท้องถิ่นและเงินกองทุนสิ่งแวดล้อม

พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 กำหนดให้กรณีที่ระบบบำบัดน้ำเสียรวมของส่วนราชการหรือส่วนท้องถิ่น ซึ่งก่อสร้างและดำเนินการโดยใช้เงินงบประมาณแผ่นดิน และ/หรือ เงินรายได้ของส่วนราชการท้องถิ่น โดยมีเงินกองทุนสิ่งแวดล้อมรวมอยู่ด้วย หรือใช้เงินกองทุนสิ่งแวดล้อมเพียงอย่างเดียว คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติโดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมมลพิษ มีอำนาจในการกำหนดอัตราค่าบริการของระบบบำบัดน้ำเสียรวมดังกล่าว และเจ้าของหรือ

ผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษประเภทบ้านเรือนที่อยู่อาศัยซึ่งเป็นผู้ใช้รายย่อย มีสิทธิได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียค่าบริการบำบัดน้ำเสียได้ และกำหนดให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ของส่วนราชการที่จัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสียรวมมีอำนาจหน้าที่จัดเก็บค่าบริการ โดยมีขั้นตอนในการดำเนินงานดังแสดงในรูปที่ 2

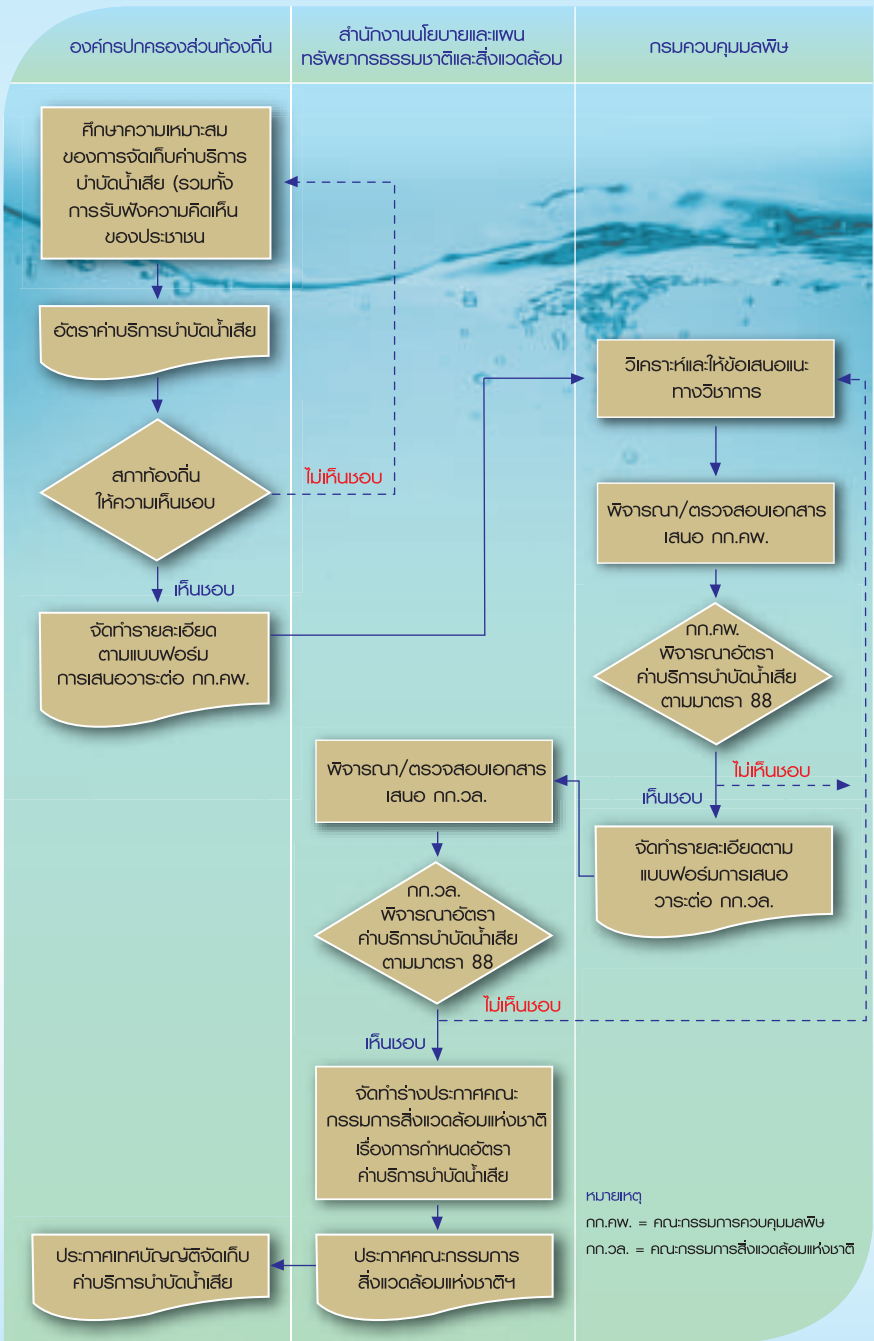
ตัวอย่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ดำเนินการโดยวิธีนี้ ได้แก่ เทศบาลนครหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี และเทศบาลตำบลกะรน จังหวัดภูเก็ต

รูปที่ 1 ขั้นตอนการกำหนดอัตราค่าบริการบำบัดน้ำเสีย กรณีใช้เงินงบประมาณแผ่นดินหรือเงินรายได้ของราชการส่วนท้องถิ่น

หมายเหตุ : หน่วยงานรับผิดชอบดำเนินงานคือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

รูปที่ 2 ขั้นตอนการกำหนดอัตราค่าบริการบำบัดน้ำเสียกรณีใช้เงินกองทุนสิ่งแวดล้อม

4. ค่าบริการและค่าธรรมเนียมต่างๆ

ในการบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสีย นอกจากค่าบริการบำบัดน้ำเสียแล้ว องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นยังอาจต้องคำนึงถึงค่าใช้จ่ายในส่วนอื่นๆ ด้วย ที่ผู้ใช้บริการแต่ละประเภทต้องรับผิดชอบ การคิดค่าใช้จ่ายในการให้บริการและค่าธรรมเนียมต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง แบ่งออกเป็นหลายรายการ ดังนี้

- ค่าบริการบำบัดน้ำเสีย จะจัดเก็บจากผู้ใช้บริการระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสียที่มีการปล่อยน้ำเสียเข้าสู่ระบบฯ หรือผู้ใช้บริการที่อยู่ในเขตพื้นที่ให้บริการบำบัดน้ำเสียนั่นเอง โดยส่วนใหญ่จะมีการจัดเก็บเป็นรายเดือน ในเบื้องต้นค่าบริการที่จัดเก็บได้ควรครอบคลุมค่าใช้จ่ายในการเดินระบบและบำรุงรักษาระบบ

- ค่าบริการระบายน้ำทิ้ง จะเก็บจากผู้ใช้บริการประเภทอาคารที่อยู่ในข่ายต้องถูกควบคุมการระบายน้ำทิ้งตามกฎหมายและสามารถบำบัดได้ตามที่มาตรฐานกำหนด โดยจะวิเคราะห์ค่าบริการจากต้นทุนค่าใช้จ่ายเฉพาะที่เกิดจากระบบระบายน้ำและรวบรวมน้ำเสีย ซึ่งองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้มีการคิดค่าธรรมเนียมแล้วคือ เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี โดยจะเรียกเก็บค่าบริการระบายน้ำทิ้งในอัตราครึ่งหนึ่งของอัตราค่าบริการบำบัดน้ำเสีย

- ค่าธรรมเนียม/ค่าใบอนุญาตให้ต่อท่อเชื่อมน้ำเสียหรือน้ำทิ้ง ผู้ใช้บริการทุกประเภทจะจ่ายเมื่อมีการปรับปรุง/ต่อท่อเชื่อม ซึ่งจะช่วยให้ผู้ใช้บริการเข้าสู่ระบบฐานข้อมูลเพื่อรวบรวมจัดทำทะเบียนผู้ใช้บริการ มีองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นหลายแห่งที่ได้มีการดำเนินการจัดเก็บค่าธรรมเนียมในส่วนนี้ เช่น

- จัดเก็บจากผู้ใช้บริการระบบบำบัดน้ำเสียปีละ 1 ครั้ง ได้แก่ เทศบาลตำบลแสนสุข จังหวัดชลบุรี โดยคิดค่าใช้จ่ายส่วนนี้จากปริมาณน้ำเสียรายปีคูณด้วย 0.65 บาท โดยเทียบเคียงจากรายงานการศึกษาการจัดเก็บค่าธรรมเนียมของเทศบาลนครหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา

- จ่ายตามค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจริงเพียงครั้งเดียว ได้แก่ เทศบาลเมืองป่าตอง (ระยะที่ 1) จังหวัดภูเก็ต กำหนดค่าใช้จ่ายในการขอใบอนุญาตต่อท่อเชื่อมน้ำเสียสำหรับบ้านพักอาศัยไว้ 100 บาท/หลัง

ค่าบริการบำบัดน้ำเสียและค่าธรรมเนียมต่างๆ ที่จัดเก็บจะเป็นทั้งเครื่องมือในการควบคุมปัญหาหน้าเสียที่เกิดขึ้น และเป็นเครื่องมือก่อให้เกิดรายได้ในการลงทุนและดำเนินการระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสีย ทั้งนี้ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอาจพิจารณายกเว้นค่าธรรมเนียมบางอย่างได้ ขึ้นอยู่กับความพร้อมในการสนับสนุนงบประมาณของท้องถิ่น เพื่อไม่ให้เกิดเป็นภาระกับประชาชนมากเกินไป อย่างไรก็ตาม อย่างน้อยก็ต้องมีการดำเนินการคิดค่าบริการบำบัดน้ำเสียเพื่อให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมในฐานะที่เป็นผู้ก่อให้เกิดมลพิษเช่นกัน

5. การกำหนดวัตถุประสงค์ประสงค์ของการจัดเก็บค่าบริการ

ในการประเมินหาอัตราค่าบริการที่เหมาะสม ควรตั้งวัตถุประสงค์ไว้เบื้องต้น ดังนี้

- 1) อัตราค่าบริการของผู้ใช้บริการแต่ละประเภทควรจะแตกต่างกัน และจะต้องสะท้อนถึงต้นทุนค่าใช้จ่ายในการจัดการน้ำเสีย
- 2) กำหนดอัตราค่าบริการโดยพิจารณาถึงความคุ้มทุนของค่าใช้จ่าย โดยหลักการคิดค่าบริการบำบัดน้ำเสีย สามารถดำเนินการโดยคำนึงถึงความคุ้มทุนของค่าใช้จ่ายได้ 6 ลักษณะ ดังนี้

ค่าใช้จ่าย	กรณี 1	กรณี 2	กรณี 3	กรณี 4	กรณี 5	กรณี 6
ค่าที่ดิน	✓					
ค่าก่อสร้าง	✓	✓				
ค่าเดินระบบ	✓	✓	✓	✓	✓	✓
ค่าบำรุงรักษา	✓	✓	✓	✓	✓	✓
ค่าอะไหล่ทดแทนเครื่องจักรอุปกรณ์	✓	✓	✓	✓		
ค่าบริหารจัดการ	✓	✓	✓			
คืนเงินกองทุน*	✓	✓	✓	✓	✓	✓

หมายเหตุ : *สำหรับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ใช้เงินงบประมาณแผ่นดินหรือเงินรายได้ของราชการส่วนท้องถิ่นและเงินกองทุนสิ่งแวดล้อม

เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่ยังไม่คุ้นเคยกับการจ่ายค่าบริการบำบัดน้ำเสีย การคิดค่าบริการบำบัดน้ำเสียตามนโยบายรัฐบาลจึงเน้นให้เก็บแบบค่อยเป็นค่อยไป และเก็บแต่น้อยก่อน ดังนั้น ในเบื้องต้นจึงควรให้คิดค่าบริการบำบัดน้ำเสียตามหลักการของกรณีที่ 5 คือคิดเฉพาะค่าเดินระบบและบำรุงรักษา รวมทั้งการคืนเงินกองทุนสิ่งแวดล้อม (หากมี) ไปก่อน

3) การกำหนดอัตราค่าบริการจะต้องพิจารณาถึงผลการศึกษาความเต็มใจจ่ายและความสามารถที่จะจ่ายของผู้ใช้บริการซึ่งจะได้ออกมาจากการจัดการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการจัดเก็บค่าบริการบำบัดน้ำเสีย

6. แนวคิดในการกำหนดอัตราค่าบริการบำบัดน้ำเสีย

1. การคิดเป็นอัตราคงที่ เช่น ค่าบริการบำบัดน้ำเสียสำหรับบ้านพักอาศัย 50 บาท/หลัง-เดือน วิธีนี้เหมาะสำหรับชุมชนขนาดเล็กซึ่งมีปริมาณน้ำเสียและลักษณะของน้ำเสียใกล้เคียงกัน

2. การคิดแปรผันตามปริมาณน้ำใช้ เป็นการคิดจากปริมาณการใช้น้ำประปา/บาดาล เช่น ค่าบริการบำบัดน้ำเสียสำหรับบ้านพักอาศัย 2 บาท/หน่วยน้ำใช้ วิธีนี้จะสะดวกหากประชาชนส่วนใหญ่ใช้น้ำประปาซึ่งสามารถตรวจสอบการใช้น้ำได้ง่าย อีกทั้งยังเป็นการส่งเสริมให้ประชาชนลดการใช้น้ำได้ด้วย

3. การคิดตามปริมาณความสกปรก (ในรูป BOD Loading) เป็นการคิดโดยวัดปริมาณความสกปรกที่เกิดขึ้นจริง ซึ่งจะเหมาะสำหรับชุมชนที่มีประเภทของแหล่งกำเนิดมลพิษแตกต่างกัน มีการประกอบอุตสาหกรรม และเกษตรกรรมที่หลากหลาย ทั้งนี้ในกรณีบ้านพักอาศัยอาจยกเว้นค่าบริการส่วนความสกปรกได้ วิธีนี้จะให้ความเป็นธรรมกับผู้ใช้บริการมากกว่าวิธีอื่น แต่ก็มี ความยุ่งยากในการดำเนินงานสูง

7. แนวทางในการศึกษาและกำหนดอัตราค่าบริการบำบัดน้ำเสีย

7.1 การเก็บและรวบรวมข้อมูล

ในขั้นแรกต้องมีการศึกษาและรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการกำหนดอัตราค่าบริการบำบัดน้ำเสียให้เหมาะสม ซึ่งประเภทของข้อมูลที่ต้องศึกษาและรวบรวม รวมทั้งแหล่งที่มาของข้อมูลได้แสดงไว้ในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ประเภทของข้อมูลที่ต้องศึกษาและรวบรวมเพื่อประกอบการกำหนดอัตราค่าบริการบำบัดน้ำเสีย

ประเภทข้อมูล	แหล่งที่มา/อ้างอิง
1. พื้นที่ให้บริการบำบัดน้ำเสีย	กองช่าง/กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
2. ข้อมูลแหล่งน้ำใช้/ปริมาณการใช้ น้ำ และพื้นที่ให้บริการจ่ายน้ำประปา/ข้อมูลบ่อบาดาล	กองการประปาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น/การประปาส่วนภูมิภาค/กองน้ำบาดาล กรมทรัพยากรธรณี
3. จำนวนประชากรในปัจจุบันและอัตราเพิ่มขึ้นของประชากรในอนาคต	งานทะเบียนราษฎร สำนักปลัดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
4. ข้อมูลจำนวนครัวเรือน ประเภทอาคาร ขนาด และสถานที่ตั้ง เช่น <ul style="list-style-type: none"> - ประเภทสถานประกอบการค้าและบริการ - ประเภทโรงงานอุตสาหกรรม - ประเภทสถาบันการศึกษา 	แผนที่ภาษีและทะเบียนผู้เสียภาษี กองคลัง/กองการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น/สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัด
5. ข้อมูลการจัดการน้ำเสียของอาคารแต่ละประเภท	สำรวจโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
6. สถานภาพทางการเงินการคลัง (รายรับ-รายจ่าย) ย้อนหลังและประมาณการในอนาคต	กองคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
7. ข้อมูลแหล่งที่มาของงบประมาณ	กองคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
8. ปริมาณน้ำเสียเข้าระบบในปัจจุบันและอัตราการเพิ่มขึ้นของปริมาณน้ำเสียในอนาคต (ตลอดอายุโครงการระบบบำบัดน้ำเสีย)	กองช่าง/กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
9. ค่าใช้จ่ายในการเดินระบบและบำรุงรักษาระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสียทั้งในปัจจุบันและอนาคต (ตลอดอายุโครงการฯ)	กองช่าง/กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
10. ความสามารถและความเต็มใจในการจ่ายค่าบริการบำบัดน้ำเสีย	สำรวจโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

7.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

7.2.1 การกำหนดพื้นที่ให้บริการ

ขอบเขตพื้นที่ให้บริการบำบัดน้ำเสีย จะแตกต่างกันไปในแต่ละพื้นที่ ขึ้นอยู่กับข้อจำกัดและงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรในการก่อสร้างโครงข่ายระบบรวบรวมน้ำเสีย พื้นที่ให้บริการบำบัดน้ำเสียเป็นปัจจัยสำคัญหนึ่งที่บอกถึงความสามารถในการรวบรวมน้ำเสียที่เกิดขึ้นไปบำบัดยังระบบบำบัดน้ำเสียรวม แต่ก็ยังต้องพิจารณาปัจจัยอื่นประกอบด้วย เนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายแห่งมีเพียงระบบท่อรวบรวมหลักเท่านั้น ไม่มีการต่อเชื่อมต่อแขนงจากอาคารบ้านเรือนเข้ามายังท่อรวบรวมหลัก ส่งผลให้รวบรวมน้ำเสียได้น้อย พื้นที่ให้บริการบำบัดน้ำเสียโดยเฉลี่ยมีค่าร้อยละ 34 ของพื้นที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นๆ ทั้งนี้ ผู้ที่อยู่อาศัยหรือประกอบกิจการอยู่ในเขตพื้นที่ให้บริการนั้น มีหน้าที่ต้องเสียค่าบริการบำบัดน้ำเสียตามที่กำหนดไว้ในมาตรา 72 ของพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535

7.2.2 พื้นที่ให้บริการจ่ายน้ำประปา

การคิดค่าบริการบำบัดน้ำเสียตามปริมาณน้ำใช้ ในพื้นที่ที่ใช้น้ำประปาในการอุปโภคบริโภค ต้องทำการคำนวณหาอัตราส่วนของพื้นที่โครงข่ายท่อรวบรวมน้ำเสียเทียบกับเขตจ่ายน้ำประปาโดยให้ดำเนินการดังนี้

- ตรวจสอบพื้นที่บริการจ่ายน้ำประปา
- ตรวจสอบพื้นที่บริการโครงข่ายท่อรวบรวมน้ำเสียในเขตจ่ายน้ำประปา
- เปรียบเทียบพื้นที่ทั้งสองส่วน

หากโครงข่ายท่อรวบรวมน้ำเสียในปัจจุบันมีพื้นที่มากกว่าร้อยละ 80 ของเขตจ่ายน้ำประปาในปัจจุบัน แสดงว่าท้องถิ่นสามารถใช้ข้อมูลปริมาณน้ำใช้กับการคิดค่าบริการบำบัดน้ำเสียให้กับประชาชนส่วนใหญ่ที่อยู่ในเขตพื้นที่ให้บริการบำบัดน้ำเสียได้ สำหรับพื้นที่ที่อยู่นอกเขตการจ่ายน้ำประปา ท้องถิ่นควรทำการศึกษาข้อมูลแหล่งน้ำใช้และอัตราการใช้น้ำเพิ่มเติม เช่น ในกรณีใช้น้ำบาดาล ควรศึกษาข้อมูลบ่อบาดาลที่ขึ้นทะเบียนไว้กับกองน้ำบาดาล กรมทรัพยากรธรณี

7.2.3 จัดทำทะเบียนผู้ใช้บริการ

รวบรวมข้อมูลทะเบียนราษฎรและจัดทำระบบฐานข้อมูลผู้ใช้บริการในพื้นที่โครงการบำบัดน้ำเสีย เพื่อประโยชน์ในการจัดเก็บค่าบริการและการกำหนดประเภทผู้ที่จะเรียกเก็บค่าบริการบำบัดน้ำเสีย ซึ่งต้องให้สอดคล้องและครอบคลุมกับกลุ่มผู้ใช้บริการในพื้นที่ และควรกำหนดให้เหมาะสมกับสภาพของท้องถิ่นและคำนึงถึงความสามารถในการจัดเก็บข้อมูลแต่ละประเภทผู้ใช้บริการ ตัวอย่างเช่น

- แบ่งประเภทผู้ที่จะเรียกเก็บค่าบริการตามประเภทผู้ใช้น้ำของการประปาส่วนภูมิภาค ได้แก่ (1) ที่อยู่อาศัยและอื่นๆ (2) หน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ และธุรกิจขนาดเล็ก และ (3) อุตสาหกรรม และธุรกิจขนาดใหญ่
- แบ่งประเภทผู้ที่จะเรียกเก็บค่าบริการตามกิจกรรมและการใช้ประโยชน์ ได้แก่ (1) ที่พักอาศัย (2) อาคารชุด/อพาร์ทเมนต์/หอพัก (3) สถานที่ราชการ/รัฐวิสาหกิจ และอาคารที่ทำการของเอกชน (4) สถานศึกษา (5) โรงพยาบาล (6) โรงแรม (7) ห้างสรรพสินค้า (8) ภัตตาคาร/ร้านอาหาร (9) ตลาดสด (10) สถานบริการ และสถานเริงรมย์ (11) สถานีบริการน้ำมัน (12) โรงงานอุตสาหกรรม (13) ศาสนสถาน และกิจกรรมสาธารณกุศล และ (14) สถานประกอบการค้าอื่นๆ

7.2.4 ค่าใช้จ่ายในการเดินระบบและบำรุงรักษาระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสีย

ในการศึกษาต้นทุนค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นในการจัดการน้ำเสีย ควรต้องพิจารณาข้อมูลค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องในการควบคุมดูแลระบบบำบัดน้ำเสียให้มีประสิทธิภาพ โดยประเมินจากค่าใช้จ่ายขั้นต่ำต่อปีในการควบคุมดูแลระบบบำบัดน้ำเสียให้มีประสิทธิภาพ โดยใช้องค์ประกอบต่างๆ ดังนี้

- ค่าตอบแทนพนักงาน ได้แก่ จำนวนบุคลากรและอัตราเงินเดือนที่ดูแลระบบในปัจจุบัน รวมทั้งแผนการขยายอัตรากำลังในอนาคต (โดยคิดอัตรากำลังเฉพาะเท่าที่จำเป็นขั้นต่ำสำหรับการดูแลระบบอย่างมีประสิทธิภาพ)
- ค่าไฟฟ้าสำหรับเดินระบบและเครื่องสูบน้ำ (อัตราค่าไฟฟ้าที่จัดเก็บโดยการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค)
- ค่าซ่อมบำรุง (คิดราคาเท่ากับ 25% ของค่าไฟฟ้า)

- ค่าสารเคมีที่ใช้ในระบบบำบัดน้ำเสีย และในห้องปฏิบัติการ
วิเคราะห์ตัวอย่าง

- ค่าวิเคราะห์ตัวอย่าง ในกรณีส่งตัวอย่างไปวิเคราะห์ยัง
หน่วยงานอื่น

- ค่าใช้จ่ายในการกำจัดตะกอนทั้งในส่วนที่ดำเนินการภายใน
สถานที่ตั้งระบบ และส่วนที่ขนส่งออกไปกำจัดนอกสถานที่

- ค่าใช้จ่ายอื่นๆ เช่น ค่าใช้จ่ายในการติดต่อสื่อสาร ค่าอุปกรณ์
สำนักงาน ค่าฝึกอบรมพนักงาน ค่าสัมมนาดูงาน ค่าเลี้ยงรับรองผู้สนใจเข้าเยี่ยมชม
ระบบ ค่าน้ำประปา ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง ค่าอุปกรณ์รักษาความปลอดภัย เป็นต้น

ทั้งนี้ วิธีการประเมินค่าใช้จ่ายประเภทต่างๆ ในการเดินระบบ
และบำรุงรักษาระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสีย แสดงรายละเอียดไว้ในภาคผนวก ข

7.2.5 ต้นทุนการบำบัดน้ำเสีย

การวิเคราะห์ต้นทุนการบำบัดน้ำเสีย จะช่วยในการกำหนดอัตรา
ค่าบริการบำบัดน้ำเสียที่เหมาะสม ซึ่งต้องพิจารณาถึงความคุ้มทุนของค่าใช้จ่าย ทั้งนี้
อัตราค่าบริการขั้นต่ำ จะถือเกณฑ์กรณีการคืนทุนค่าใช้จ่ายเฉพาะค่าเดินระบบและบำรุงรักษา
รวมทั้งการคืนเงินกองทุนสิ่งแวดล้อม (หากมี) ตามที่เสนอไว้ในหัวข้อที่ 5 โดยในการวิเคราะห์
ของทุกกรณี อาจจะต้องกำหนดสมมติฐานในเรื่อง ระยะเวลาที่ใช้ในการวิเคราะห์ (ระยะเวลา
ดำเนินการตลอดอายุโครงการ) และปีเริ่มต้น อัตราส่วนลด (Discount Rate) อัตรา
เงินเฟ้อ (Inflation) ค่าทดแทนเครื่องจักรอุปกรณ์ ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการและ
บำรุงรักษา เป็นต้น สูตรการคำนวณต้นทุนการบำบัดน้ำเสียนั้นมีหลายวิธี ดังนี้

สูตรที่ 1 การคิดต้นทุนของระบบฯ โดยเฉลี่ย

$$\text{ต้นทุนต่อหน่วยของการบำบัดน้ำเสีย (บาท/ลบ.ม.)} = \frac{\sum_{t=1}^n C_t}{\sum_{t=1}^n Q_t}$$

- โดย C_t = ต้นทุนที่เพิ่มขึ้นในปีใด ๆ
 Q_t = ปริมาณน้ำเสียส่วนเพิ่มที่ทำการบำบัดในปีใด ๆ
 n = จำนวนปีที่ใช้ในการคำนวณ (ที่ศึกษา)
 t = ปีของโครงการ คือปีที่ 1, 2, 3, ..., n

ตัวอย่างการคำนวณที่ 1

วิเคราะห์ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานตลอดอายุโครงการ 20 ปี = 11,677,783 บาท

วิเคราะห์ปริมาณน้ำเสียเข้าสู่ระบบตลอดอายุโครงการ 20 ปี = 6,051,747 บาท

ต้นทุนต่อหน่วยของการบำบัดน้ำเสีย = 11,677,783 / 6,051,747

= 2 บาท/ลบ.ม.

สูตรที่ 2 วิธีต้นทุนเฉลี่ยส่วนเพิ่ม (The Average Incremental Cost; AIC)

$$AIC = \frac{\text{Discounted incremental costs}}{\text{Discounted incremental production}}$$

$$= \frac{\sum_{t=1}^n C_t / (1+i)^t}{\sum_{t=1}^n Q_t / (1+i)^t}$$

โดย i = อัตราส่วนลด หรือค่าเสียโอกาสลงทุน

ตัวอย่างการคำนวณที่ 2

ปี	ปริมาณน้ำเสีย; Q_t (ลบ.ม.ต่อปี)	ค่าใช้จ่าย; C_t (บาทต่อปี)	อัตราส่วนลด $i = 10\%$ $[1/(1+i)^t]$	$Q_t / (1+i)^t$	$C_t / (1+i)^t$
2551	359,910	762,322	1.0000	359,910	762,322
2552	377,186	835,112	0.9091	342,896	759,200
2553	395,291	921,322	0.8264	326,686	761,381
2554	414,265	1,023,704	0.7513	311,243	769,109
2555	434,149	1,145,562	0.6830	296,530	782,419
2556	454,988	1,290,864	0.6209	282,512	801,497
2557	476,828	1,646,374	0.5645	269,157	826,639
2558	499,716	1,671,816	0.5132	256,433	857,976
2559	523,702	1,920,054	0.4665	244,311	895,705
2560	548,840	2,217,332	0.4241	232,762	940,371
รวม				2,922,440	8,156,619
ต้นทุนเฉลี่ยส่วนเพิ่ม (A/C); บาทต่อลบ.ม.				2.80	

แบบรวมอัตราเงินเฟ้อ ($AICI_f$)

$$AICI_f = \frac{\sum_{t=1}^n C_t(1+I_f)^t/(1+i)^t}{\sum_{t=1}^n Q_t/(1+i)^t}$$

โดย I_f = อัตราเงินเฟ้อ (เทียบปีต่อปี)

7.2.6 การคำนวณอัตราค่าบริการบำบัดน้ำเสีย

วิธีที่ 1 คิดอัตราค่าบริการตามต้นทุนของระบบฯ ซึ่งเป็นอัตราค่าบริการต่อลูกบาศก์เมตร อัตราค่าบริการนี้เป็นอัตราที่คุ้มทุนการดำเนินการเท่านั้น ไม่คำนึงถึงกำไร โดยใช้ในการจัดเก็บโดยตรงจากปริมาณน้ำเสียที่ทิ้ง ซึ่งสามารถประเมินจากปริมาณน้ำประปาที่ใช้ได้

การประเมินอัตราการเกิดน้ำเสียสามารถประเมินได้จากอัตราการใช้น้ำประปารวมกับอัตราน้ำซึมเข้าท่อ ดังนี้

อัตราการเกิดน้ำเสีย = ร้อยละ 70-80 ของอัตราการใช้น้ำประปา + ปริมาณน้ำซึมเข้าท่อรวมน้ำเสียซึ่งคิดเป็นร้อยละ 20 ของปริมาณน้ำเสีย

ดังนั้นอัตราการเกิดน้ำเสียที่จะถูกรวบรวมเข้าสู่ระบบบำบัด จะมีค่าประมาณ $0.7 + (0.7 \times 0.2)$ หรือ $0.8 + (0.8 \times 0.2) = 0.84 - 0.96$ เท่าของอัตราการใช้น้ำ อัตราค่าบริการโดยเฉลี่ย (บาทต่อเดือนต่อครัวเรือน)

= ต้นทุนต่อหน่วยของการบำบัดน้ำเสีย (บาท/ลบ.ม.)

× ปริมาณน้ำเสียจากครัวเรือนโดยเฉลี่ย (ลบ.ม./เดือน)

ตัวอย่างการคำนวณที่ 3

ต้นทุนต่อหน่วยของการบำบัดน้ำเสีย = 2 บาท/ลบ.ม.

ปริมาณน้ำใช้ของครัวเรือนโดยเฉลี่ย = 25 ลบ.ม.น้ำใช้ต่อเดือน

คิดเป็นปริมาณน้ำเสียประมาณ = 0.84×25 หรือ 0.96×25

= 21 - 24 ลบ.ม.น้ำเสียต่อเดือน

อัตราค่าบริการบำบัดน้ำเสีย = 2×21 หรือ 2×24

= 42 - 48 บาทต่อเดือนต่อครัวเรือน

ทั้งนี้ อาจพิจารณากำหนดอัตราค่าบริการสำหรับลูกค้าแต่ละประเภทได้ดังนี้

อัตราค่าบริการสำหรับลูกค้าประเภทที่ 1 (บาทต่อเดือนต่อครัวเรือน)

$$= \text{ต้นทุนการบำบัดน้ำเสียสำหรับลูกค้าประเภทที่ 1 ในปีที่ } n \text{ (บาท/ลบ.ม.)} \\ \times \text{ปริมาณน้ำเสียจากลูกค้าประเภทที่ 1 ในปีที่ } n \text{ (ลบ.ม./เดือน)} \times AF_n^1$$

โดย AF_n^1 = ค่าตัวคูณปรับเพิ่ม/ลด (Adjustment Factor) ของลูกค้าประเภทที่ 1 ในปีที่ n

การนำค่าตัวคูณปรับเพิ่ม/ลด (AF) มาใช้กับการกำหนดอัตราค่าบริการสำหรับผู้ให้บริการประเภทต่างๆ นี้ จะมีผลให้อัตราค่าบริการที่คำนวณได้สำหรับผู้ให้บริการประเภทต่างๆ แตกต่างกันไปจากต้นทุนค่าใช้จ่ายที่ควรจะเป็น ทั้งนี้ เพราะ

1) เมื่อพิจารณาถึงการบริหารด้านการเงินแล้วก็ควรที่จะมีการเก็บค่าบริการในอัตราที่สูงกว่าต้นทุนค่าใช้จ่ายเพื่อให้เกิดสภาพคล่องในการบริหารงาน ซึ่งการกำหนดให้อัตราสูงกว่าเท่าใดจะขึ้นอยู่กับข้อกำหนดค่า AF เป็นหลัก

2) เมื่อพิจารณาทางด้านสังคม อัตราค่าบริการควรอยู่ในเกณฑ์ที่ผู้ใช้บริการที่มีรายได้น้อยมีความพึงพอใจและสามารถที่จะจ่ายได้ โดยการกระจายค่าใช้จ่ายบางส่วนของกลุ่มนี้ไปยังผู้ใช้บริการกลุ่มอื่น เช่น อุตสาหกรรมหรือธุรกิจขนาดใหญ่ที่มีความสามารถในการจ่ายสูงกว่า

3) เมื่อพิจารณาทางด้านจัดการ การปรับเปลี่ยนอัตราค่าบริการบ่อยทุกปี จะทำให้เกิดความยุ่งยากในการบริหารงานและทำให้เกิดความไม่พึงพอใจของผู้ใช้บริการได้ ดังนั้น การใช้ค่า AF เพื่อให้อัตราค่าบริการคงที่ในแต่ละช่วงเวลา 2-3 ปี จึงมีผลให้ต้องทำการเก็บอัตราค่าบริการสูงกว่าที่ควรจะเป็นในปีแรกๆ เพื่อนำกำไรส่วนเกินที่ได้ไปชดเชยในส่วนที่ขาดจากการขาดทุนในปีต่อๆ ไป

วิธีที่ 2 การคิดค่าบริการบำบัดน้ำเสียของการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย สูตรนี้จะอยู่บนสมมติฐานของ Quality-Quantity Formular โดยมีหลักการว่า ค่าบริการจะขึ้นอยู่กับปริมาณน้ำเสีย ค่าบีโอดี (BOD) และปริมาณสารแขวนลอย (SS) ของน้ำเสีย

$$C = \frac{1}{3} \left(\frac{Q_x}{Q_o} + \frac{B_x}{B_o} + \frac{S_x}{S_o} \right) K$$

โดย C = ค่าบริการในการบำบัดน้ำเสีย (บาท/เดือน)

Q_x = ปริมาณน้ำทิ้งจากโรงงานที่เข้าระบบบำบัดในรอบ 1 เดือน
(ลูกบาศก์เมตร)

Q_o = ปริมาณน้ำเสียทั้งหมดที่ระบบจะต้องทำการบำบัด
(ลูกบาศก์เมตร)

B_x = BOD Loading ที่ทิ้งจากโรงงานเข้าระบบบำบัด โดยคิดค่าเฉลี่ย
ใน 1 เดือน (กิโลกรัม/วัน)

B_o = BOD Loading ทั้งหมดที่ระบบจะต้องทำการบำบัด (กิโลกรัม/วัน)

S_x = Suspended Solid Loading ที่ทิ้งจากโรงงานเข้าระบบบำบัด
โดยคิดเฉลี่ยใน 1 เดือน (กิโลกรัม/วัน)

S_o = Suspended Solid Loading ทั้งหมดที่ระบบบำบัดจะต้องทำการ
บำบัด (กิโลกรัม/วัน)

K = ค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่ใช้ในการบำบัดน้ำเสียของระบบบำบัดน้ำเสีย
ส่วนกลาง (บาท/เดือน)

ทั้งนี้โดย ค่าของ Q_x , B_x , S_x เป็นค่าที่คำนวณได้จากน้ำทิ้งของโรงงาน
ในแต่ละเดือน

ค่าของ Q_o , B_o , S_o กำหนดเป็นค่าที่ full load ของระบบ
บำบัด

ค่าของ K กำหนดเป็นค่าใช้จ่ายที่ full load ของ
ระบบบำบัด

7.2.7 การประเมินประสิทธิภาพในการจัดเก็บค่าบริการ

ในการกำหนดอัตราค่าบริการนอกจากจะต้องพิจารณาถึง
ต้นทุนค่าใช้จ่ายและปริมาณเงินสดคงเหลือในแต่ละปีแล้วยังจะต้องพิจารณาถึง
ประสิทธิภาพในการจัดเก็บร่วมด้วย

ประสิทธิภาพในการจัดเก็บค่าบริการ คือ ความสามารถในการเรียกเก็บเงินจากใบแจ้งหนี้ ซึ่งตามปกติจะต่ำในปีแรกๆ ของการจัดเก็บ และเมื่อมีการณรงค์ประชาสัมพันธ์และพัฒนางานบริการ ประสิทธิภาพในการจัดเก็บก็จะเพิ่มขึ้น อันจะทำให้การดูแลรักษาระบบเป็นไปอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน ทั้งนี้ ปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อประสิทธิภาพในการจัดเก็บมีดังนี้

1. อัตราค่าบริการที่กำหนดไว้อย่างเหมาะสม เช่น การกำหนดอัตราที่สูงสำหรับผู้ให้บริการรายใหญ่ที่สามารถจ่ายค่าบริการได้ และอัตราที่ต่ำสำหรับลูกค้ารายย่อยที่ไม่มีผลกระทบต่อรายได้จากการจัดเก็บมากนักหากเกิดปัญหาหนี้สูญเป็นต้น

2. การมีข้อกำหนดมายับยั้งหรือวิธีการจัดการกับลูกค้าที่ไม่จ่ายค่าบริการ

3. การรณรงค์ประชาสัมพันธ์และให้ความรู้ความเข้าใจกับประชาชนอย่างต่อเนื่อง

4. การพัฒนาความพร้อมและความสามารถในการจัดเก็บค่าบริการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

5. ความเต็มใจจ่ายและความสามารถที่จะจ่ายของผู้ใช้บริการ ระดับรายได้และการกระจายรายได้ของกลุ่มผู้บริการในแต่ละท้องถิ่น จะใช้วิเคราะห์ความสามารถและความเต็มใจในการจ่ายเงินค่าบริการบ่าบัดน้ำเสียได้ โดยส่วนใหญ่กลุ่มผู้บริการประเภทอุตสาหกรรมและพาณิชย์กรรมมักจะมีความสามารถและความเต็มใจในการจ่ายค่าบริการสูงกว่ากลุ่มอื่น จึงอาจพิจารณากำหนดอัตราค่าบริการในกลุ่มผู้บริการประเภทอุตสาหกรรมและพาณิชย์กรรมให้สูงกว่าเพื่อลดภาระการจ่ายค่าบริการให้กับกลุ่มผู้บริการประเภทบ้านเรือน

ในการกำหนดอัตราค่าบริการจึงควรต้องมีการตรวจสอบความสามารถว่าผู้บริการมีความสามารถในการจ่ายค่าบริการเพียงใด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มลูกค้ากลุ่มที่มีรายได้น้อย และปานกลาง ซึ่ง The Asian Development Bank (ADB) และ World Bank ได้ตั้งเกณฑ์ความสามารถในการจ่ายค่าบริการระบบสาธารณสุขโลกเทียบกับรายได้ต่อเดือนดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 เกณฑ์ความสามารถในการจ่ายค่าบริการระบบสาธารณสุขปโภคเทียบกับ รายได้ต่อเดือน

ระบบสาธารณสุขปโภค	เกณฑ์สูงสุดคิดเป็น % ของรายได้ต่อเดือน
1. ระบบประปา	2.5
2. ระบบบำบัดน้ำเสีย	2.5
3. ระบบจัดการขยะ	1.0
รวม	6.0

ดังนั้น ต้องพิจารณาถึงภาระของประชาชนโดยนำอัตราค่าบริการดังกล่าวมา คำนวณเป็นสัดส่วนในรายได้ครัวเรือนเฉลี่ยและนำมาเปรียบเทียบกับสัดส่วนของ อัตราค่าบริการกำจัดขยะและอัตราค่าน้ำประปาในรายได้ครัวเรือนเฉลี่ย

7.2.8 งบกระแสเงินสด (Cash Flow) ตลอดโครงการ

การวิเคราะห์งบกระแสเงินสดของโครงการ จะแสดงถึง สถานะทางการเงินตลอดระยะเวลาของโครงการ ซึ่งส่วนใหญ่โครงการระบบรวบรวม และบำบัดน้ำเสียรวมจะมีอายุโครงการประมาณ 20 ปี ข้อมูลที่นำมาใช้ในการจัดทำ งบกระแสเงินสด จะประกอบไปด้วย

- ค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสีย
- รายได้จากการจัดเก็บค่าบริการบำบัดน้ำเสีย
- การคืนเงินกองทุนสิ่งแวดล้อม (กรณีใช้เงินกองทุนสิ่งแวดล้อม)

ตามมาตรา 93 ของ พ.ร.บ.ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 ทั้งนี้ คณะกรรมการกองทุนสิ่งแวดล้อมในการประชุมครั้งที่ 1/2550 เมื่อวันที่ 31 มกราคม 2550 ได้มีมติเห็นชอบให้มีการกำหนดอัตราส่วนการหักส่งค่าบริการและค่าปรับที่ ราชการส่วนท้องถิ่นจัดเก็บได้ในแต่ละปี เข้าเป็นรายได้ของกองทุนฯ ในอัตราร้อยละ 3.5 ของค่าบริการและค่าปรับที่จัดเก็บได้

- แหล่งเงินอุดหนุนอื่นๆ ในการดำเนินงานระบบ (นอกเหนือจากรายได้ประจำขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น)

ตัวอย่าง Cash flow แสดงรายละเอียดรายจ่าย-รายได้ในการเดินระบบและบำรุงรักษาระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสียรวมตลอดอายุโครงการ (20 ปี) แสดงในภาคผนวก ค

7.3 การกำหนดอัตราค่าบริการ

การกำหนดอัตราค่าบริการ ควรกำหนดให้อัตราค่าบริการของผู้ใช้บริการแต่ละประเภทแตกต่างกัน และต้องสะท้อนถึงต้นทุนค่าใช้จ่ายในการจัดการน้ำเสีย โดยวิเคราะห์ข้อมูลตามที่เสนอไว้ในหัวข้อ 7.2 ซึ่งอาจเก็บในอัตราเดียวตลอดอายุโครงการ หรือให้มีการปรับอัตราเป็นระยะ เช่น ทุก 5 ปี และอาจกำหนดอัตราเป็นอัตราราคาที่ หรือแปรผันตามปริมาณน้ำใช้ หรือคิดตามปริมาณความสกปรก ตามที่เสนอไว้ในหัวข้อที่ 6

ทั้งนี้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจอาศัยแนวทางการจัดเก็บค่าจัดการน้ำเสีย ตามที่คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ในคราวประชุมครั้งที่ 7/2546 เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2546 มีมติเห็นชอบในหลักการกับแนวทางการจัดเก็บค่าจัดการน้ำเสียตามหลักผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่ายตามที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยแนวทางการจัดเก็บฯ ดังกล่าวประกอบด้วย อัตราการจัดเก็บค่าบริการบำบัดน้ำเสียเบื้องต้น และข้อเสนอแนะวิธีการจัดเก็บฯ (ภาคผนวก ง)

7.4 จัดการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการจัดเก็บค่าบริการบำบัดน้ำเสีย

การจัดเก็บค่าบริการบำบัดน้ำเสียยังเป็นเรื่องใหม่สำหรับประชาชนด้วยประชาชนยังไม่เห็นความสำคัญของการมีระบบบำบัดน้ำเสียอย่างถ่องแท้หนัก ไม่เหมือนกับสาธารณูปโภคของรัฐอย่างอื่น เช่น ประปา ไฟฟ้า โทรศัพท์ ซึ่งเป็นความจำเป็นขั้นพื้นฐานที่รัฐต้องจัดให้มีและผู้ใช้บริการก็เต็มใจจ่ายค่าบริการ การจะทำให้ประชาชนเข้าใจและยอมเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลรักษาคุณภาพแหล่งน้ำโดยการจ่ายค่าบริการบำบัดน้ำเสียเพื่อให้ระบบฯ สามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพอย่าง

ยั่งยืนนั้น ต้องให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดเก็บค่าบริการบำบัดน้ำเสีย รวมทั้งประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ความเข้าใจกับประชาชนอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการยอมรับและเต็มใจจ่ายค่าบริการ

ทั้งนี้ ตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พ.ศ. 2548 ได้กำหนดให้หน่วยงานของรัฐที่เป็นผู้รับผิดชอบโครงการต้องจัดให้มีการเผยแพร่ข้อมูลให้ประชาชนทราบ และจัดการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน โดยอย่างน้อยต้องประกอบด้วยข้อมูลดังต่อไปนี้

(1) เหตุผลความจำเป็น และวัตถุประสงค์ของโครงการ

(2) สาระสำคัญของโครงการ

(3) ผู้ดำเนินการ

(4) สถานที่ที่จะดำเนินการ

(5) ขั้นตอนและระยะเวลาดำเนินการ

(6) ผลผลิตและผลลัพธ์ของโครงการ

(7) ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นแก่ประชาชนที่อยู่อาศัยหรือประกอบอาชีพอยู่ในสถานที่ที่จะดำเนินโครงการและพื้นที่ใกล้เคียง และประชาชนทั่วไป รวมทั้งมาตรการป้องกัน แก้ไข หรือเยียวยาความเดือดร้อนหรือความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นจากผลกระทบดังกล่าว

(8) ประมาณการค่าใช้จ่าย ในกรณีที่หน่วยงานของรัฐจะเป็นผู้ดำเนินโครงการของรัฐเองให้ระบุที่มาของเงินที่จะนำมาใช้จ่ายในการดำเนินโครงการนั้นด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนนั้นอาจใช้วิธีการอย่างหนึ่งหรือหลายอย่าง ดังต่อไปนี้

(1) การสำรวจความคิดเห็น ซึ่งอาจทำได้โดยการสัมภาษณ์รายบุคคล การเปิดให้แสดงความคิดเห็นทางไปรษณีย์ ทางโทรศัพท์หรือโทรสาร ทางระบบเครือข่ายสารสนเทศ หรือทางอื่นใด การเปิดโอกาสให้ประชาชนมารับข้อมูลและแสดงความคิดเห็นต่อหน่วยงานของรัฐที่รับผิดชอบโครงการ หรือการสนทนากลุ่มย่อย

(2) การประชุมปรึกษาหารือ ซึ่งอาจทำได้โดยการประชาพิจารณ์ การอภิปรายสาธารณะ การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร การประชุมเชิงปฏิบัติการ การประชุมระดับตัวแทนของกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องหรือมีส่วนได้เสีย

7.5 นำเสนออัตราค่าบริการต่อสภาท้องถิ่น

เมื่อได้อัตราค่าบริการบ้ำบัดน้ำเสียที่เหมาะสมแล้ว ต้องนำเสนออัตราค่าบริการต่อสภาท้องถิ่นเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ และในกรณีที่ไม่ต้องนำเสนออัตราค่าบริการต่อคณะกรรมการควบคุมมลพิษตามมาตรา 88 แห่ง พ.ร.บ.ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 เมื่อสภาท้องถิ่นให้ความเห็นชอบในหลักการจัดเก็บค่าบริการบ้ำบัดน้ำเสียแล้ว ให้ดำเนินการออกเทศบัญญัติจัดเก็บค่าบริการบ้ำบัดน้ำเสีย และประกาศใช้เทศบัญญัติจัดเก็บค่าบริการบ้ำบัดน้ำเสีย รวมทั้งจัดเตรียมความพร้อมในการบริหารงานระบบรวบรวมและบ้ำบัดน้ำเสียและการจัดเก็บค่าบริการของเทศบาล โดยเฉพาะการประชาสัมพันธ์ทำความเข้าใจกับประชาชนในพื้นที่เกี่ยวกับการจัดเก็บค่าบริการ

ตัวอย่างข้อบัญญัติเมืองพัทยา เรื่องการควบคุมและการให้บริการบ้ำบัดน้ำเสียในเขตเมืองพัทยา พ.ศ. ๒๕๔๕ แสดงไว้ในภาคผนวก จ

7.6 นำเสนออัตราค่าบริการต่อคณะกรรมการควบคุมมลพิษ (กรณีใช้เงินกองทุนสิ่งแวดล้อม)

ในกรณีที่ต้องนำเสนออัตราค่าบริการต่อคณะกรรมการควบคุมมลพิษเพื่อพิจารณาให้ความเห็นก่อนนำเสนอคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบ ตามมาตรา 88 เมื่อสภาท้องถิ่นให้ความเห็นชอบในหลักการจัดเก็บค่าบริการบ้ำบัดน้ำเสียแล้ว ให้จัดส่งข้อมูลให้กรมควบคุมมลพิษในฐานะกรรมการและเลขานุการคณะกรรมการควบคุมมลพิษ ดังนี้

- 1) รายละเอียดตามแบบฟอร์มเสนอวาระต่อคณะกรรมการควบคุมมลพิษ (ภาคผนวก ฉ)
- 2) อัตราค่าบริการสำหรับผู้ให้บริการแต่ละประเภท
- 3) พื้นที่ให้บริการบ้ำบัดน้ำเสีย
- 4) รายได้ครัวเรือนขั้นต่ำ
- 5) ต้นทุนค่าใช้จ่ายในการบ้ำบัดน้ำเสีย
- 6) กระแสเงินสด (Cash Flow) ของโครงการ
- 7) สถานภาพทางการเงินการคลังของเทศบาล

8) สรุปผลการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการจัดเก็บค่าบริการบำบัดน้ำเสีย

9) แผนการบริหารจัดการระบบฯ และการประชาสัมพันธ์ด้านการจัดเก็บค่าบริการ

10) ข้อมูลหรือเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

กรมควบคุมมลพิษจะทำการวิเคราะห์ความเหมาะสมและให้ข้อเสนอแนะทางวิชาการต่อคณะกรรมการควบคุมมลพิษ โดยกรมควบคุมมลพิษอาจประสานท้องถิ่นให้พิจารณาปรับแก้ตามที่กรมควบคุมมลพิษเสนอแนะ

ตัวอย่างประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ ๒๖ (พ.ศ. ๒๕๔๘) เรื่อง การกำหนดอัตราค่าบริการบำบัดน้ำเสียของระบบบำบัดน้ำเสียรวมเทศบาลตำบลกระนวน จังหวัดภูเก็ต แสดงในภาคผนวก ข

เอกสารอ้างอิง

1. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 2546. แนวทางการจัดเก็บค่าจัดการน้ำเสียตามหลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย.
2. กรมควบคุมมลพิษ 2538. คู่มือดำเนินงานระบบบำบัดน้ำเสียและการใช้มาตรฐานน้ำทิ้งจากอาคาร (คู่มือเล่มที่ 3).
3. กรมควบคุมมลพิษ 2543. โครงการศึกษาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานระบบการจัดการน้ำเสียของเทศบาลและสุขาภิบาล.
4. กรมควบคุมมลพิษ 2547. แผนฟื้นฟูและปรับปรุงระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชนทั่วประเทศ.
5. ยุพิน กาญจนประสาท 2536. อัตราค่าบริการที่เหมาะสมของโครงการระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสียเมืองเชียงใหม่. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
6. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ 2543. โครงการจัดเก็บค่าธรรมเนียมในการบำบัดน้ำเสียเทศบาลนครเชียงใหม่ จังหวัดเชียงใหม่.
7. สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม (เดิม) 2538. โครงการศึกษาเพื่อจัดลำดับความสำคัญการจัดการน้ำเสียชุมชน. กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม (เดิม).
8. สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม (เดิม) 2542. โครงการศึกษาความเหมาะสมของค่าบริการและองค์การบริหารของท้องถิ่นที่จัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสียและระบบกำจัดมูลฝอย. กระทรวงวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม (เดิม)
9. ข้อบัญญัติเมืองพัทยา เรื่อง การควบคุมและการให้บริการบำบัดน้ำเสียในเขตเมืองพัทยา พ.ศ. 2545.
10. เทศบัญญัติ เรื่อง การจัดเก็บค่าบำบัดน้ำเสียของเทศบาลตำบลแสนสุข จังหวัดชลบุรี พ.ศ. 2544.
11. บัญชีท้ายประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ฉบับที่ 16 (พ.ศ. 2542) การกำหนดอัตราค่าบริการบำบัดน้ำเสียของเทศบาลนครหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา.
12. บัญชีอัตราค่าธรรมเนียมการให้บริการกำจัดน้ำเสียและค่าใบอนุญาตให้ต่อท่อเชื่อมน้ำเสียของสุขาภิบาลป่าตอง (เดิม) จังหวัดภูเก็ต 2536.

ภาคผนวก

ก

กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกำหนด
ค่าบริการบำบัดน้ำเสีย

1. พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535

มาตรา 88 ในเขตควบคุมมลพิษหรือเขตท้องที่ใดซึ่งได้จัดให้มีการก่อสร้างและดำเนินการระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบกำจัดของเสียรวมของทางราชการ โดยเงินงบประมาณแผ่นดินหรือเงินรายได้ของราชการส่วนท้องถิ่นและเงินกองทุนซึ่งจัดสรรตามพระราชบัญญัตินี้แล้วให้คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติโดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมมลพิษ พิจารณากำหนดอัตราค่าบริการที่จะประกาศใช้ในแต่ละเขตควบคุมมลพิษหรือเขตท้องที่ที่เป็นที่ตั้งของระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบกำจัดของเสียรวมดังกล่าว

การกำหนดอัตราค่าบริการตามวรรคหนึ่งให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา 89 อัตราค่าบริการที่กำหนดตาม **มาตรา 88** สำหรับการบำบัดน้ำเสียหรือกำจัดของเสียจากแหล่งกำเนิดมลพิษตาม **มาตรา 71** และ **มาตรา 72** อาจกำหนดให้มีอัตราแตกต่างกันได้ตามความเหมาะสม

เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษตาม **มาตรา 72** ประเภทบ้านเรือนที่อยู่อาศัยซึ่งเป็นผู้ใช้จ่ายย้อยมีสิทธิได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียค่าบริการตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมมลพิษ

มาตรา 70 เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษที่กำหนดตาม **มาตรา 69** มีหน้าที่ต้องก่อสร้างติดตั้งหรือจัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสียหรือระบบกำจัดของเสียตามที่เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษกำหนด เพื่อการนี้เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษจะกำหนดให้เจ้าของ หรือผู้ครอบครองมีผู้ควบคุมการดำเนินงานระบบบำบัดน้ำเสียหรือระบบกำจัดของเสียที่กำหนดให้ทำการก่อสร้าง ติดตั้งหรือจัดให้มีขึ้นนั้นด้วยก็ได้ ในกรณีที่แหล่งกำเนิดมลพิษใดมีระบบบำบัดน้ำเสียหรือระบบกำจัดของเสียอยู่แล้ว ก่อนวันที่มีประกาศของรัฐมนตรี ตาม **มาตรา 69** ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษแจ้งต่อเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษเพื่อตรวจสอบ หากเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษเห็นว่าระบบบำบัดน้ำเสียหรือระบบกำจัดของเสียที่มีอยู่แล้วนั้นยังไม่สามารถทำการบำบัดน้ำเสียหรือกำจัดของเสีย ให้เป็นไปตามมาตรฐานควบคุมมลพิษจากแหล่งกำเนิดที่กำหนดไว้ เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษมีหน้าที่ต้องดำเนินการแก้ไขหรือปรับปรุงตามที่เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษกำหนด

มาตรา 71 ในเขตควบคุมมลพิษใดหรือเขตท้องที่ใดที่ทางราชการได้จัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบกำจัดของเสียรวมไว้แล้ว ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษตาม **มาตรา 70** วรคหนึ่งซึ่งยังมีได้ทำการก่อสร้างติดตั้งหรือจัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสียหรือระบบกำจัดของเสียตามที่เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษกำหนดหรือไม่ประสงค์ที่จะทำการก่อสร้างหรือจัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสียหรือระบบกำจัดของเสียตามที่เจ้าพนักงานควบคุมมลพิษกำหนดมีหน้าที่ต้องจัดส่งน้ำเสียหรือของเสียที่เกิดจากการดำเนินกิจการของตนไปทำการบำบัดหรือกำจัด โดยระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบกำจัดของเสียรวมที่มีอยู่ภายในเขตควบคุมมลพิษหรือเขตท้องที่นั้นและมีหน้าที่ต้องเสียค่าบริการตามอัตราที่กำหนดโดยพระราชบัญญัตินี้หรือโดยกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

มาตรา 72 ในเขตควบคุมมลพิษใดหรือเขตท้องที่ใดที่ทางราชการได้จัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบกำจัดของเสียรวมไว้แล้ว ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษทุกประเภทเว้นแต่เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษที่กำหนด ตาม **มาตรา 70** มีหน้าที่ต้องจัดส่งน้ำเสียหรือของเสียที่เกิดจากแหล่งกำเนิดมลพิษของตนไปทำการบำบัดหรือกำจัดโดยระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบกำจัดของเสียรวมที่มีอยู่ภายในเขตควบคุมมลพิษหรือเขตท้องที่นั้นและมีหน้าที่ต้องเสียค่าบริการตามที่กำหนด โดยพระราชบัญญัตินี้หรือโดยกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องเว้นแต่แหล่งกำเนิดมลพิษนั้นมีระบบบำบัดน้ำเสียหรือระบบกำจัดของเสียของตนเองอยู่แล้ว และสามารถทำการบำบัดน้ำเสียหรือกำจัดของเสียได้ตามมาตรฐานที่กำหนดตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 93 ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นหรือพนักงานเจ้าหน้าที่ของส่วนราชการที่จัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบกำจัดของเสียรวมของทางราชการมีอำนาจหน้าที่จัดเก็บค่าบริการค่าปรับและเรียกร้อยค่าเสียหายตามที่บัญญัติไว้ในส่วนนี้ ทั้งนี้ เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบกำจัดของเสียรวมของทางราชการที่ราชการส่วนท้องถิ่นหรือส่วนราชการนั้นจัดให้มีขึ้น

ค่าบริการและค่าปรับที่จัดเก็บได้ตามวรรคหนึ่งให้ได้รับยกเว้นไม่ต้องนำส่งคลังเป็นงบประมาณแผ่นดินโดยให้นำมาหักส่งเข้ากองทุนตามอัตราส่วนที่คณะกรรมการกองทุนกำหนดสำหรับส่วนที่เหลือให้ใช้เป็นค่าใช้จ่ายสำหรับการดำเนินการและบำรุงรักษา

ระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบกำจัดของเสียรวมของราชการส่วนท้องถิ่นหรือของส่วนราชการที่ได้เก็บค่าบริการและค่าปรับนั้น

2. พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542

หมวด 2 การกำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะ

มาตรา 16 ให้เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเองดังนี้

ฯลฯ

(18) การกำจัดมูลฝอย สิ่งปฏิกูล และน้ำเสีย

ฯลฯ

มาตรา 17 ภายใต้บังคับมาตรา 16 ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง ดังนี้

ฯลฯ

(10) การจัดตั้งและดูแลระบบบำบัดน้ำเสียรวม

(11) การกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลรวม

ฯลฯ

มาตรา 18 ให้กรุงเทพมหานครมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเองตามมาตรา 16 และมาตรา 17

มาตรา 19 ให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษไม่เต็มพื้นที่จังหวัด มีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเองตามมาตรา 16

ให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษเต็มพื้นที่จังหวัด มีอำนาจและหน้าที่ในการจัด

ระบบบริการสาธารณะ เพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเองตามมาตรา 16 และมาตรา 17

หมวด 3 การจัดสรรส่วนภาษีและอากร

มาตรา 23 เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบลอาจมีรายได้จากภาษีอากร ค่าธรรมเนียม และเงินรายได้ดังต่อไปนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

(19) ค่าธรรมเนียมใดๆ ที่เรียกเก็บจากผู้ใช้อหรือได้รับประโยชน์จากบริการสาธารณะที่จัดให้มีขึ้น

ฯลฯ

ฯลฯ

มาตรา 24 องค์การบริหารส่วนจังหวัดอาจมีรายได้จากภาษีอากรค่าธรรมเนียม และเงินรายได้ ดังต่อไปนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

(12) ค่าธรรมเนียมใดๆ ที่เรียกเก็บจากผู้ใช้อหรือได้รับประโยชน์จากบริการสาธารณะที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดให้มีขึ้น

ฯลฯ

ฯลฯ

มาตรา 25 กรุงเทพมหานครอาจมีรายได้จากภาษีอากร ค่าธรรมเนียม และเงินรายได้ดังต่อไปนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

(19) ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต และค่าปรับในกิจการที่กฎหมายมอบหมายหน้าที่ให้กรุงเทพมหานครเป็นเจ้าหน้าที่ดำเนินการภายในเขตของกรุงเทพมหานคร และให้ตกเป็นรายได้ของกรุงเทพมหานคร

(20) ค่าธรรมเนียมใดๆ ที่เรียกเก็บจากผู้ใช้อหรือได้รับประโยชน์จากบริการสาธารณะที่กรุงเทพมหานครจัดให้มีขึ้น

(21) รายได้อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นของกรุงเทพมหานคร

ฯลฯ

ฯลฯ

มาตรา 26 ให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นองค์การปกครองรูปแบบพิเศษไม่เต็มพื้นที่จังหวัด มีรายได้จากภาษีอากร ค่าธรรมเนียม และเงินรายได้อื่นตาม มาตรา 23

ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายกำหนดให้เป็นองค์กรปกครองรูปแบบพิเศษเต็มพื้นที่จังหวัด มีรายได้จากภาษีอากร ค่าธรรมเนียม และเงินรายได้อื่นตามมาตรา 23 และมาตรา 24

3. พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496

มาตรา 60 เทศบาลมีอำนาจตราเทศบัญญัติโดยไม่ขัดหรือแย้งต่อกฎหมายในกรณีดังต่อไปนี้

(1) เพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามหน้าที่ของเทศบาลที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

(2) เมื่อมีกฎหมายบัญญัติให้เทศบาลตราเทศบัญญัติหรือให้อำนาจตราเทศบัญญัติ

ในเทศบัญญัตินั้น จะกำหนดโทษปรับผู้ละเมิดเทศบัญญัติไว้ด้วยก็ได้ แต่ห้ามมิให้กำหนดเกินกว่าหนึ่งพันบาท

4. พระราชกฤษฎีกาจัดตั้งองค์การบริหารน้ำเสีย พ.ศ. 2538

มาตรา 7 ให้ อจน. มีอำนาจกระทำการต่างๆ ภายในขอบวัตถุประสงค์ตามมาตรา 6 และอำนาจเช่นที่ว่านี้ให้รวมถึง

ฯลฯ

ฯลฯ

(5) เก็บค่าบริการหรือค่าธรรมเนียมสำหรับการบำบัดน้ำเสียโดยระบบบำบัดน้ำเสียรวม

ฯลฯ

ฯลฯ

ภาคผนวก

๒

การประเมินค่าใช้จ่ายในการดำเนินงาน
ระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสีย

ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการและบำรุงรักษาระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสียจะแบ่งเป็นค่าใช้จ่ายคงที่ และค่าใช้จ่ายที่แปรผันตามปริมาณและลักษณะสมบัติของน้ำเสีย โดยสรุปวิธีการประเมินค่าใช้จ่ายประเภทต่างๆ ได้ดังนี้

ตารางที่ 1 เกณฑ์ในการพิจารณาค่าใช้จ่ายในการดำเนินการและบำรุงรักษาระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสีย

ประเภทค่าใช้จ่าย	วิธีการคิด/คำนวณ
1. ระบบระบายน้ำและรวบรวมน้ำเสีย	
1.1 ค่าใช้จ่ายคงที่	
- ค่าซ่อมแซมและบำรุงรักษาระบบท่อระบายน้ำ และรวบรวมน้ำเสีย	คิดเป็นร้อยละ 1 ต่อปีของมูลค่าก่อสร้างท่อระบายน้ำและรวบรวมน้ำเสีย
- ค่าซ่อมแซมและบำรุงรักษาอาคารตักน้ำเสียและบ่อสูบน้ำเสีย	คิดเป็นร้อยละ 1 ต่อปีของมูลค่าก่อสร้างอาคารตักน้ำเสียและบ่อสูบน้ำเสีย
- ค่าซ่อมแซมและบำรุงรักษาเครื่องสูบน้ำเสีย	คิดเป็นร้อยละ 10 ต่อปีของราคาเครื่องสูบน้ำเสีย
- ค่าไฟฟ้าที่ไม่เกี่ยวข้องกับอัตราการไหล เช่น รอกไฟฟ้า	
1.2 ค่าใช้จ่ายผันแปรตามปริมาณน้ำเสีย	
- ค่าไฟฟ้าสำหรับอัตราการไหลเฉลี่ยประจำวัน (Q_{DWF})	
- ค่าไฟฟ้าสำหรับอัตราการไหลช่วงฝนตก (Q_{WWF})	$Q_{WWF} = \text{Peak Factor} \times Q_{DWF} - Q_{DWF}$ โดย Peak Factor = ค่าที่ผู้ออกแบบแต่ละพื้นที่เป็นผู้กำหนด DWF = ปริมาณน้ำเสียในฤดูแล้ง WWF = ปริมาณน้ำเสีย และปริมาณน้ำฝนที่ส่งเข้าระบบบำบัดน้ำเสีย ทั้งนี้ กำหนดให้ตัวคูณที่จะนำไปหาค่าดำเนินการที่แปรผันตามปริมาณน้ำเสียมีค่าดังนี้ C_1 = ค่าไฟฟ้า DWF ปริมาณน้ำเสีย DWF C_2 = ค่าไฟฟ้า WWF ปริมาณน้ำเสีย WWF และในกรณีที่มีสถานีสูบน้ำฝนด้วย ให้คิดแยกค่าไฟฟ้าในส่วนนี้ โดยกำหนดตัวคูณเป็น $C_{\frac{2}{1}}$ = ค่าไฟฟ้าสถานีสูบน้ำฝนปริมาณน้ำเข้าสถานีสูบน้ำฝน (Q_r) Q_r = ปริมาณน้ำฝน - Q_{DWF} - Q_{WWF}

ประเภทค่าใช้จ่าย	วิธีการคิด/คำนวณ
2. ระบบบำบัดน้ำเสีย	
2.1 ค่าใช้จ่ายคงที่	
- ค่าซ่อมแซมและบำรุงรักษาในส่วนของงานโยธา	คิดเป็นร้อยละ 0.5 ต่อปี ของมูลค่าก่อสร้างงานโยธาของระบบบำบัดน้ำเสีย
- ค่าซ่อมแซมและบำรุงรักษางานเครื่องกลและไฟฟ้า	คิดเป็นร้อยละ 10 ต่อปี ของมูลค่างานเครื่องกลและไฟฟ้า
- ค่าไฟฟ้าที่ไม่เกี่ยวข้องกับอัตราการไหล เช่น ค่าไฟฟ้าในอาคาร รอกไฟฟ้า ในส่วนระบบบำบัดน้ำเสียแบบตะกอนเร่ง จะมีค่าไฟฟ้าในส่วนเครื่องเติมอากาศ เครื่องกวาดตะกอน ฯลฯ	
- ค่าจ้างบุคลากร	กำหนดจากค่าจ้างมาตรฐานบุคลากร และแปรตามตำแหน่งรับผิดชอบ แยกตามประเภทของระบบบำบัดน้ำเสีย
- ค่าใช้จ่ายทั่วไปในสำนักงาน	กำหนดให้เท่ากับ 30,000 บาท/เดือน สำหรับระบบตะกอนเร่งอาจมีค่าขนตะกอนเพิ่มในส่วนนี้
- ค่าใช้จ่ายในการวิเคราะห์น้ำ	กำหนดให้เท่ากับ 20,000 บาท/เดือน
2.2 ค่าใช้จ่ายผันแปรตามปริมาณน้ำเสีย	
- ค่าไฟฟ้าและค่าสารเคมีสำหรับอัตราการไหลเฉลี่ยประจำวัน (Q_{DWF})	
- ค่าไฟฟ้าและค่าสารเคมีสำหรับอัตราการไหลช่วงฝนตก (Q_{WWF})	กำหนดค่า Q_{WWF} เหมือนระบบระบายน้ำและรวบรวมน้ำเสีย ทั้งนี้ กำหนดให้ตัวคูณที่จะนำไปหาค่าดำเนินการที่แปรผันตามปริมาณน้ำเสียมีค่าดังนี้ $C_3 = \text{ค่าไฟฟ้า } DWF + (\text{ค่าสารเคมี } DWF/\text{ปริมาณน้ำเสีย } DWF)$ $C_4 = \text{ค่าไฟฟ้า } WWF + (\text{ค่าสารเคมี } WWF/\text{ปริมาณน้ำเสีย } WWF)$
2.3 ค่าใช้จ่ายผันแปรตามปริมาณความสกปรก ในรูปบีโอดี	
- สำหรับระบบแบบตะกอนเร่งที่มีค่าใช้จ่ายเครื่องสูบลม เครื่องเติมอากาศ และเครื่องสูบน้ำที่ผ่านลานตากตะกอน	$C_5 = [\text{ค่าไฟฟ้าที่แปรผันตามค่า BOD} / (\text{BOD เข้าระบบ} - \text{BOD ออกจากระบบ})] \times Q_{DWF}$

เนื่องจากเครื่องจักรและอุปกรณ์มีอายุการใช้งานที่จำกัด จึงจำเป็นต้องมีการเปลี่ยนเพื่อให้ระบบสามารถทำงานได้อย่างปลอดภัยและมีประสิทธิภาพ ดังนั้นในอนาคตอาจต้องพิจารณาถึงค่าทดแทนเครื่องจักรและอุปกรณ์เพิ่มเติมจากค่าดำเนินการและบำรุงรักษาที่ได้กล่าวไปข้างต้นตัวอย่างเครื่องจักรและอุปกรณ์ที่ต้องมีการเปลี่ยนใหม่แสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ค่าทดแทนเครื่องจักรและอุปกรณ์

เครื่องจักรและอุปกรณ์	วิธีการคิด/คำนวณ
1. ระบบระบายน้ำและรวบรวมน้ำเสีย - เครื่องสูบน้ำ	ตามเกณฑ์อายุการใช้งานที่แนะนำไว้ในคู่มือของอุปกรณ์นั้นๆ โดยในที่นี้ขอแนะนำเบื้องต้นไว้ที่ 7 ปี
2. ระบบบำบัดน้ำเสีย - เครื่องเติมอากาศ เครื่องสูบลตะกอน ฯลฯ	ตามเกณฑ์อายุการใช้งานที่แนะนำไว้ในคู่มือของอุปกรณ์นั้นๆ

ที่มา: โครงการศึกษาความเหมาะสมของค่าบริการและองค์การบริหารของท้องถิ่นที่จัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสียและระบบกำจัดมูลฝอย. สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม (เดิม) 2542.

ภาคผนวก

ก

ตัวอย่าง Cash flow แสดงรายละเอียด
รายจ่าย-รายได้ในการเดินระบบ
และบำรุงรักษาระบบรวบรวม
และบำบัดน้ำเสียรวม

ตัวอย่างรายละเอียดรายจ่าย-รายได้ในการเดินระบบบำรุงรักษาระบบรวมและบำบัดน้ำเสียรวม ตลอดอายุโครงการ (20 ปี)

ลำดับที่	รายการ	ปีที่ดำเนินการ (พ.ศ.)																			
		2551	2552	2553	2554	2555	2556	2557	2558	2559	2560	2561	2562	2563	2564	2565	2566	2567	2568	2569	2570
1	รายจ่ายสำหรับระบบ																				
	1.1 ค่าบุคลากร	120,000	126,000	132,000	138,915	145,861	153,154	160,811	168,852	177,295	186,159	195,467	205,241	215,503	226,278	237,592	249,471	261,945	275,042	288,794	303,224
	1.2 ค่าไฟฟ้า	180,000	189,000	195,500	202,457	209,506	208,571	210,448	212,132	213,617	214,888	215,973	216,837	217,487	217,922	218,140	220,047	240,469	252,504	261,151	278,408
	1.3 ค่าสารเคมี	33,600	40,320	48,384	58,061	69,673	83,668	100,329	120,395	144,744	173,369	182,027	191,139	200,686	210,731	221,287	232,331	243,947	256,144	268,952	282,399
	1.4 ค่าซ่อมบำรุง	35,700	42,912	51,484	61,783	74,152	88,982	106,779	128,135	153,761	184,514	227,416	265,700	316,840	382,038	459,129	555,042	655,546	751,101	822,211	798,432
	รวมรายจ่ายสำหรับระบบ	369,300	398,232	428,738	461,226	496,192	534,315	578,367	629,513	689,147	758,940	814,884	878,816	952,526	1,037,538	1,136,128	1,215,691	1,301,938	1,394,812	1,495,108	1,603,474
2	รายได้สำหรับระบบ																				
	2.1 ค่าบริการบำบัดน้ำเสีย	423,300	445,065	467,350	490,717	515,253	556,473	600,991	661,090	727,196	799,919	863,913	933,026	1,007,668	1,088,281	1,175,844	1,269,371	1,370,921	1,480,596	1,599,042	1,726,366
	2.2 รายได้จากพลังงาน	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
	รวมรายได้สำหรับระบบ	423,300	445,065	467,350	490,717	515,253	556,473	600,991	661,090	727,196	799,919	863,913	933,026	1,007,668	1,088,281	1,175,844	1,269,371	1,370,921	1,480,596	1,599,042	1,726,366
3	กำไรเริ่มแรกของทุก																				
	3.1 กำไรเริ่มแรกจากการที่เพิ่มขึ้น	14,837	15,578	16,357	17,175	18,034	19,477	21,035	23,138	23,138	25,452	27,997	30,237	32,656	35,268	38,090	41,137	44,428	47,962	51,821	55,866
	ได้กำไรก่อนหัก 3.5%																				
	รวมได้กำไรเหลือ [(2)-(0)-(3)]	39,704	31,885	22,254	12,316	1,028	2,682	1,589	8,439	14,915	15,927	21,022	23,873	22,486	15,475	1,126	12,343	24,555	37,600	52,114	67,596

หมายเหตุ : *รายได้จากแหล่งอื่น เช่น องค์กรจัดการน้ำเสียให้ทางสถานีประมงประมาในการเดินระบบและบำรุงรักษาระบบแบบถดถอย 4 ปี

ภาคผนวก

๖

แนวทางการจัดเก็บค่าจัดการน้ำเสีย
ตามหลักการฟุ้งก่อนลพิษเป็นฟุ้ง่าย

มติการประชุมคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

ครั้งที่ 7/2546 วันที่ 4 ธันวาคม 2546

เรื่องเพื่อพิจารณา

แนวทางการจัดเก็บค่าจัดการน้ำเสียตามหลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย

มติที่ประชุม

เห็นชอบในหลักการกับแนวทางการจัดเก็บค่าจัดการน้ำเสียตามหลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย ตามที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเสนอ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. วัตถุประสงค์ในการจัดเก็บค่าจัดการน้ำเสีย: เพื่อนำมาเป็นค่าใช้จ่ายให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสียอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งใช้ในการลงทุนก่อสร้างและขยายระบบในอนาคต
2. เป้าหมาย: ให้มีการจัดเก็บค่าจัดการน้ำเสียในอัตราที่คุ้มทุน
3. หลักการคิดอัตราค่าจัดการน้ำเสียและกลยุทธ์ในการกำหนดอัตราค่าจัดการน้ำเสีย

3.1 ค่าจัดการน้ำเสียจัดเก็บในรูปของ “ค่าบำบัดน้ำเสีย” สำหรับผู้ได้รับประโยชน์จากการใช้บริการระบบบำบัดน้ำเสีย ซึ่งประชาชนที่อยู่ในเขตพื้นที่บริการดังกล่าวจะต้องมีส่วนรับผิดชอบ

3.2 อัตราการจัดเก็บค่าบำบัดน้ำเสียเบื้องต้นให้คิดเฉพาะค่าเดินระบบและบำรุงรักษาของระบบแต่ละประเภทดังนี้

- 1) ระบบบ่อฝิ่ง 2 - 4 บาทต่อลูกบาศก์เมตร
- 2) ระบบบ่อเติมอากาศ 3 - 5 บาทต่อลูกบาศก์เมตร
- 3) ระบบเอเอส 3 - 8 บาทต่อลูกบาศก์เมตร
- 4) ระบบแผ่นหมุนชีวภาพ (Rotating Biological Contactor, RBC) ระบบบำบัดน้ำเสียแบบกรองชีวภาพ (Biofilter) และระบบแบบบึงประดิษฐ์ (Constructed wetland) อัตราการจัดเก็บพิจารณาจากค่าเดินระบบและค่าบำรุงรักษาของแต่ละแห่ง

4. อัตราในการจัดเก็บ : กำหนดอัตราค่าบำบัดน้ำเสียเป็นช่วงจากต่ำสุด - สูงสุด เริ่มจัดเก็บโดยใช้อัตราต่ำสุดก่อนและค่อยทยอยปรับขึ้นตามความเหมาะสมจนถึงอัตราสูงสุด และให้ทบทวนหลักการวิธีการและอัตราในการจัดเก็บเป็นระยะ

5. การจัดเก็บและการบริหารรายได้

5.1 การจัดเก็บ : จัดเก็บในรูปค่าบำบัดน้ำเสียเฉพาะพื้นที่ที่มีระบบบำบัดน้ำเสียที่มีบริการประปา ก่อนในในระยะแรก โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้จัดเก็บ เนื่องจากมีกฎหมายรองรับ และสามารถดำเนินการได้ทันที

5.2 การบริหารเงินรายได้ : เงินค่าจัดการน้ำเสียที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเก็บได้ให้เป็นรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อนำไปใช้ในการบริหารจัดการระบบบำบัดน้ำเสียรวมทั้งใช้ลงทุนก่อสร้างหรือขยายระบบ

6. ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการและพิจารณาในเรื่องต่อไปนี้

6.1 อาศัยอำนาจตามมาตรา 16(18) และ 17(10) ประกอบกับมาตรา 23(19) และ 24(12) แห่งพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจและหน้าที่ในการจัดการระบบบำบัดน้ำเสียรวม และระบบกำจัดของเสียรวม เพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเองโดยมีอำนาจจัดเก็บค่าบริการบำบัดน้ำเสียรวมหรือระบบกำจัดของเสียรวมได้

6.2 กำหนดอัตราค่าบำบัดน้ำเสียเบื้องต้นที่เหมาะสมตามอัตราที่กำหนดในข้อ 3.2 หรือตามค่าใช้จ่ายในการเดินระบบและบำรุงรักษาที่เกิดขึ้นจริงโดยอาจจะพิจารณาอัตราจัดเก็บค่าบำบัดน้ำเสีย เบื้องต้นตามลักษณะกิจกรรม ประเภท ผู้ใช้น้ำหรือวิธีการจัดเก็บอื่นที่ท้องถิ่นเห็นว่าเหมาะสมและให้มีการทบทวนอัตราที่จัดเก็บเป็นระยะ

6.3 พิจารณาการยกเว้นการจัดเก็บค่าบำบัดน้ำเสียกับบ้านเรือนที่อยู่อาศัย ซึ่งเป็นผู้ใช้รายย่อย

6.4 พิจารณาการขอคืนเงินค่าบำบัดน้ำเสีย หรือยกเว้นค่าบำบัดน้ำเสีย สำหรับแหล่งกำเนิดน้ำเสียที่มีระบบบำบัดน้ำเสียของตนเอง และสามารถพิสูจน์ได้ว่ามีน้ำทิ้งเป็นไปตามมาตรฐานที่กฎหมายกำหนด

6.5 พิจารณาการจัดเก็บค่าบริการ หรือค่าธรรมเนียมอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับ
การจัดการระบบบำบัดน้ำเสีย เช่น ค่าบริการน้ำทิ้งหรือค่าใบอนุญาตให้ต่อเชื่อมน้ำเสีย

7. ในกรณีที่ท้องถิ่นได้มีการกำหนดอัตราค่าบริการบำบัดน้ำเสียและจัดเก็บอยู่
แล้วให้พิจารณาดำเนินการต่อไป หรือจะพิจารณาบททวนให้สอดคล้องกับแนวทาง
ที่เสนอไว้ก็ได้

ภาคผนวก

จ

ข้อบัญญัติเมืองพัทยา เรื่อง การควบคุม
และการให้บริการบำบัดน้ำเสีย
ในเขตเมืองพัทยา พ.ศ. ๒๕๔๕

ข้อบัญญัติเมืองพัทยา

เรื่อง การควบคุมและการให้บริการบำบัดน้ำเสียในเขตเมืองพัทยา

พ.ศ. ๒๕๔๕

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงข้อบัญญัติเมืองพัทยาว่าด้วยการควบคุมการกำจัดน้ำเสียในเขตเมืองพัทยา ให้เป็นไปตามมติคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ ในคราวการประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๔๔ เมื่อวันที่ ๓๐ มีนาคม ๒๕๔๔ เรื่อง การกำหนดอัตราค่าบริการบำบัดน้ำเสียเมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี และเพื่อให้สอดคล้องกับอำนาจหน้าที่บางประการที่เมืองพัทยาได้รับเพิ่มขึ้นตามบทบัญญัติของพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. ๒๕๔๒

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๖๒(๒)(๘)(๑๔) มาตรา ๖๓ มาตรา ๖๔ วรรคหนึ่ง มาตรา ๗๐ และมาตรา ๘๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. ๒๕๔๒ อันเป็นพระราชบัญญัติที่มีการบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๓๕ และมาตรา ๔๘ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยบัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายเมืองพัทยา โดยความเห็นชอบจากสภาเมืองพัทยา และจากผู้ว่าราชการจังหวัดชลบุรี จึงตราข้อบัญญัติไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบัญญัตินี้เรียกว่า “ข้อบัญญัติเมืองพัทยา เรื่องการควบคุมการให้บริการบำบัดน้ำเสียในเขตเมืองพัทยา พ.ศ. ๒๕๔๕

ข้อ ๒ ข้อบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่ประกาศไว้ โดยเปิดเผย ณ ศาลาว่าการเมืองพัทยา

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกข้อบัญญัติเมืองพัทยา เรื่องการควบคุมการกำจัดน้ำเสียในเขตเมืองพัทยา พ.ศ. ๒๕๓๐

ข้อ ๔ ในข้อบัญญัตินี้

“น้ำเสีย” หมายความว่า ของเสียที่อยู่ในสภาพเป็นของเหลว รวมทั้งมลสารที่ปะปนหรือปนเปื้อนอยู่ในของเหลวนั้น

“น้ำทิ้ง” หมายความว่า น้ำเสียที่ผ่านระบบบำบัดน้ำเสียแล้ว จนเป็นไปตามมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากแหล่งกำเนิดมลพิษที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

“ค่าบีโอดี” หมายความว่า ปริมาณออกซิเจนที่แบคทีเรียใช้ในการย่อยสลายภายใต้ภาวะของออกซิเจนที่อุณหภูมิ ๒๐ องศาเซลเซียส ในเวลาห้าวัน เพื่อใช้ตรวจระดับปริมาณสารอินทรีย์ที่มีอยู่ในตัวอย่างน้ำนั้นๆ

“การบำบัดน้ำเสีย” หมายความว่า กระบวนการทำหรือปรับปรุงน้ำเสียด้วยระบบบำบัดน้ำเสียให้มีคุณภาพเป็นน้ำทิ้งตามมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำจากแหล่งกำเนิดมลพิษ ที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ แต่ทั้งนี้ ห้ามมิให้ใช้วิธีการทำให้เจือจาง (Dilution) และให้หมายความรวมถึงการกำจัดของเสียอันเกิดจากการบำบัดน้ำเสียด้วย

“ระบบบำบัดน้ำเสียรวม” หมายความว่า ระบบบำบัดน้ำเสียรวมเมืองพัทยาและให้หมายความรวมถึงท่อรับน้ำเสียหรือน้ำทิ้ง สิ่งปลูกสร้าง เครื่องมือ เครื่องใช้ อุปกรณ์และวัสดุที่จำเป็นต้องใช้เพื่อการบำบัดน้ำเสียและระบบบำบัดน้ำเสียรวมเมืองพัทยา

“ผู้ใช้บริการ” หมายความว่า เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษกลุ่มที่ ๑, ๒ และแหล่งกำเนิดมลพิษกลุ่มที่ ๓ ที่อยู่ในพื้นที่ให้บริการ ซึ่งใช้น้ำประปาและหรือน้ำจากแหล่งอื่นเพื่อการอุปโภคบริโภคและได้รับใบอนุญาตให้ปล่อยน้ำเสียหรือระบายน้ำทิ้งลงสู่ระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือระบายน้ำทิ้งลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะ หรือออกสู่สิ่งแวดล้อม

“แหล่งกำเนิดมลพิษ” หมายความว่า ชุมชน โรงงานอุตสาหกรรม อาคารสิ่งก่อสร้าง ยานพาหนะ สถานที่ประกอบกิจการใดๆ หรือสิ่งอื่นใด ซึ่งเป็นแหล่งที่มาของมลพิษ

“แหล่งกำเนิดมลพิษกลุ่มที่ ๑ หมายความว่า

- (๑) อาคารอยู่อาศัยตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร
- (๒) หอพักตามกฎหมายว่าด้วยหอพัก
- (๓) อาคารชุดตามกฎหมายว่าด้วยอาคารชุด

(๔) ที่ทำการของมูลนิธิที่จดทะเบียนตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หรือตามกฎหมายต่างประเทศ

(๕) สถานประกอบพาณิชย์กิจ ซึ่งไม่ต้องจดทะเบียนพาณิชย์ตามกฎหมายว่าด้วยทะเบียนพาณิชย์ แต่ไม่รวมถึงสหกรณ์ตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์

(๖) อาคารที่ใช้เพื่อการศาสนาหรือการกุศล ดังนี้

(ก) วัด สำนักสงฆ์ตามกฎหมายว่าด้วยคณะสงฆ์

(ข) มัสยิดตามกฎหมายว่าด้วยมัสยิดอิสลาม

(ค) วัดบาดหลวงตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะของวัดบาดหลวง

โรมันคาทอลิกในกรุงสยาม

(ง) สุสาน ฌาปนสถานตามกฎหมายว่าด้วยสุสานและฌาปนสถาน

(จ) ศาลเจ้าตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่

(ฉ) อาคารที่ใช้เพื่อการศาสนาหรือการกุศลอื่น นอกเหนือจาก

ที่กำหนดไว้ใน (๖) (ก) ถึง (๖) (จ) ตามที่กำหนดไว้ในประกาศเมืองพัทยา

“แหล่งกำเนิดมลพิษกลุ่มที่ ๒” หมายความว่า

(๑) อาคารที่ทำการของทางราชการหรือองค์การระหว่างประเทศ

(๒) อาคารโรงเรียนราษฎร์ตามกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนราษฎร์

โรงเรียนของทางราชการอาคารสถานบันอุดมศึกษาของเอกชนตามกฎหมายว่าด้วยสถาบันอุดมศึกษาของเอกชน และสถานบันอุดมศึกษาของทางราชการ

(๓) โรงพยาบาลสถานพยาบาลสถานสงเคราะห์เด็กหรือคนชรา

และรัฐวิสาหกิจหรือของทางราชการ

(๔) สถานพยาบาลเอกชนตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล

(๕) สถานประกอบธุรกิจขนาดย่อม ดังนี้

(ก) สถานประกอบธุรกิจอุตสาหกรรมในครัวเรือน

(ข) สหกรณ์ตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์

(ค) สำนักงานธุรกิจหรือที่ทำการของร้านค้า ห้างหุ้นส่วน บริษัท

(ง) ตลาดตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข

(จ) ศูนย์การค้าหรือห้างสรรพสินค้า

(ฉ) ภัตตาคาร ร้านอาหารหรือร้านกาแฟ

(ข) สถานประกอบธุรกิจเสริมสวยหรือแต่งผมตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข

(ค) สถานประกอบธุรกิจซัก อบ รีดผ้าหรืออัดกลีบผ้าตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข

(ง) สถานประกอบธุรกิจขนาดย่อมอื่น นอกเหนือจากที่กำหนดไว้ใน (๕) (ก) ถึง (๕) (ข) ตามที่กำหนดไว้ในประกาศเมืองพัทยา

“แหล่งกำเนิดมลพิษกลุ่มที่ ๓” หมายความว่า

(๑) โรงงานอุตสาหกรรมหรือเขตประกอบการอุตสาหกรรมตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน

(๒) นิคมอุตสาหกรรมตามกฎหมายว่าด้วยนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

(๓) ธนาคารตามกฎหมายว่าด้วยธนาคารพาณิชย์หรือกฎหมายเฉพาะ

(๔) อาคารสำนักงานธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ ธุรกิจเครดิตฟองซิเอร์ ตามกฎหมายว่าด้วยการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์และธุรกิจฟองซิเอร์

(๕) สำนักงานธุรกิจประกันภัยตามกฎหมายว่าด้วยการประกันภัย

(๖) สำนักงานธุรกิจประกันชีวิตตามกฎหมายว่าด้วยการประกันชีวิต

(๗) โรงรับจำนำตามกฎหมายว่าด้วยโรงรับจำนำ

(๘) โรงแรมตามกฎหมายว่าด้วยโรงแรม

(๙) สถานบริการตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการ

(๑๐) โรงภาพยนตร์ตามกฎหมายว่าด้วยโรงมหรสพ

(๑๑) อาคารที่ทำการของรัฐวิสาหกิจ

(๑๒) สมาคมตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

(๑๓) สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิงคลังน้ำมันเชื้อเพลิงตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง

(๑๔) ที่ดินจัดสรรตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมการจัดสรรที่ดิน

(๑๕) อาคารชุดให้เช่าตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข

(๑๖) อยู่ซ่อมรถตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข

(๑๗) สถานประกอบธุรกิจให้บริการสระว่ายน้ำตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข

(๑๘) สถานประกอบธุรกิจให้บริการควบคุมน้ำหนักหรือบริการร่างกายตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข

(๑๙) สถานประกอบธุรกิจสนามกอล์ฟ สนามฝึกซ้อมกอล์ฟหรือสนามเทนนิสตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข

(๒๐) สถานประกอบธุรกิจขนาดใหญ่ ดังนี้

(ก) สถานประกอบธุรกิจอุตสาหกรรมในครัวเรือน

(ข) สหกรณ์ตามกฎหมายว่าด้วยสหกรณ์

(ค) สำนักงานธุรกิจหรือที่ทำการของร้านค้า ห้างหุ้นส่วน บริษัท

(ง) ศูนย์การค้าและห้างสรรพสินค้า

(จ) ภัตตาคาร ร้านอาหารหรือร้านกาแฟ

(ฉ) ตลาดตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข

(ช) สถานประกอบธุรกิจเสริมสวยหรือแต่งผมตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข

(ซ) สถานประกอบธุรกิจซัก อบ รีดผ้าหรืออัดกลีบตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข

(ณ) สถานประกอบธุรกิจขนาดใหญ่อื่น นอกเหนือจากที่กำหนดไว้ใน (๒๐) (ก) ถึง (๒๐) (ซ) ตามที่กำหนดไว้ในประกาศเมืองพัทยา

“สถานประกอบธุรกิจขนาดย่อม” หมายความว่า กิจการที่มีมูลค่าของฐานภาษีไม่เกิน ๑,๒๐๐,๐๐๐ บาทต่อปี ซึ่งได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มตามประมวลรัษฎากร

“สถานประกอบธุรกิจขนาดใหญ่” หมายความว่า กิจการที่มีมูลค่าของฐานภาษีเกิน ๑,๒๐๐,๐๐๐ บาทต่อปี ซึ่งไม่ได้รับยกเว้นภาษีมูลค่าเพิ่มและอยู่ในบังคับต้องจดทะเบียนภาษีมูลค่าเพิ่มตามประมวลรัษฎากร

“การต่อท่อเชื่อมน้ำเสีย” หมายความว่า การต่อท่อน้ำเสียจากแหล่งกำเนิดมลพิษลงสู่ระบบบำบัดน้ำเสียรวม

“การต่อท่อเชื่อมน้ำทิ้ง” หมายความว่า การต่อท่อน้ำทิ้งจากแหล่งกำเนิดมลพิษลงสู่ระบบบำบัดน้ำเสียรวม แหล่งน้ำสาธารณะ หรือออกสู่สิ่งแวดล้อม

“การระบายน้ำทิ้ง” หมายความว่า การระบายน้ำทิ้งที่ได้มาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากแหล่งกำเนิดมลพิษตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะ หรือออกสู่สิ่งแวดล้อมนอกเขตที่ตั้งของแหล่งกำเนิดมลพิษนั้นๆ

“แหล่งน้ำสาธารณะ” ให้หมายความรวมถึง ท่อระบบน้ำสาธารณะด้วย

“น้ำจากแหล่งอื่น” หมายความว่า น้ำที่ไม่ใช่น้ำประปาหรือน้ำที่นำมาใช้ควบคู่กับน้ำประปาซึ่งเจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษใช้เพื่อการอุปโภคบริโภค

“พื้นที่ให้บริการบำบัดน้ำเสีย” หมายความว่า ท้องที่ที่เมืองพัทยาประกาศกำหนดให้เป็นพื้นที่ให้บริการบำบัดน้ำเสีย โดยระบบบำบัดน้ำเสียรวม

“อาคารประเภท ก” หมายความว่า อาคารประเภท ก ตามประกาศกระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม เรื่อง กำหนดมาตรฐานควบคุมการระบบน้ำทิ้งจากอาคารบางประเภทและบางขนาด

“พนักงานเจ้าหน้าที่” ให้หมายความถึง พนักงานเมืองพัทยาซึ่งนายกเมืองพัทยาแต่งตั้งให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตามกำหนดว่าด้วยระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยา

ข้อ ๕ ให้นายกเมืองพัทยารักษาการให้เป็นไปตามข้อบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกประกาศ ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง เพื่อปฏิบัติการให้เป็นตามข้อบัญญัตินี้

หมวด ๑ บททั่วไป

ข้อ ๖ ข้อบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับแก่แหล่งกำเนิดมลพิษทุกกลุ่มทุกประเภทที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ให้บริการบำบัดน้ำเสีย

เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษตามวรรคหนึ่งที่ไม่มีระบบบำบัดน้ำเสียเป็นของตนเอง มีหน้าที่ต้องจัดส่งน้ำเสียไปทำการบำบัดด้วยระบบบำบัดน้ำเสียรวม และต้องยื่นคำขอรับใบอนุญาตต่อท่อเชื่อมน้ำเสีย

เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษที่มีระบบบำบัดน้ำเสียเป็นของตนเองที่ระบายน้ำทิ้งลงสู่ระบบบำบัดน้ำเสียรวมแหล่งน้ำสาธารณะหรือออกสู่สิ่งแวดล้อม มีหน้าที่ต้องยื่นคำขอรับใบอนุญาตต่อท่อระบายน้ำทิ้ง

พื้นที่ให้บริการบำบัดน้ำเสียจะมีพื้นที่ครอบคลุมท้องที่ใด หรือจะใช้บังคับเมื่อใดให้ออกเป็นประกาศเมืองพัทยา

ข้อ ๗ ห้ามมิให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษ ตามข้อ ๖ ปลอยน้ำเสียหรือระบายน้ำทิ้งลงสู่ระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือระบายน้ำทิ้งลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะหรือออกสู่สิ่งแวดล้อมเว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่

พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ใดจะเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจออกใบอนุญาตต่อท่อเชื่อมน้ำเสียหรือน้ำทิ้ง หรือเพิกถอนใบอนุญาตให้ต่อท่อเชื่อมน้ำเสียหรือน้ำทิ้งแล้วแต่กรณี ให้เป็นไปตามที่นายกเมืองพัทยาแต่งตั้ง โดยออกเป็นประกาศเมืองพัทยา

การยื่นคำขอรับใบอนุญาตต่อท่อเชื่อมน้ำเสียหรือน้ำทิ้ง ตามข้อ ๖ ให้ยื่นต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ข้อบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ

ข้อ ๘ ให้ยกเว้นค่าบริการบำบัดน้ำเสียและการระบายน้ำทิ้งแก่ผู้ใช้บริการที่เป็นแหล่งกำเนิดมลพิษกลุ่มที่ ๑ ที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ให้บริการบำบัดน้ำเสีย ซึ่งมีปริมาณน้ำเสียหรือน้ำทิ้งรวมกัน ไม่เกิน ๒๐ ลูกบาศก์เมตรต่อเดือน

หมวด ๒

การขอและการอนุญาตต่อท่อเชื่อมน้ำเสียหรือน้ำทิ้ง

ข้อ ๙ ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษตามข้อ ๖ ยื่นคำขอรับใบอนุญาตต่อท่อเชื่อมน้ำเสียหรือน้ำทิ้ง พร้อมด้วยหลักฐานตามที่ระบุไว้ในแบบคำขออนุญาตต่อพนักงานเจ้าหน้าที่

รายละเอียดของแบบคำขอรับใบอนุญาตตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามที่กำหนดในประกาศเมืองพัทยา

ข้อ ๑๐ เมื่อได้รับคำขอรับใบอนุญาตต่อท่อเชื่อมน้ำเสียหรือน้ำทิ้งแล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบหลักฐานให้ครบถ้วน และออกไปตรวจสอบสถานที่ที่จะทำการต่อท่อเชื่อมน้ำเสียหรือน้ำทิ้ง ตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในระเบียบเมืองพัทยาว่าด้วยการออกใบอนุญาตต่อท่อเชื่อมน้ำเสียหรือน้ำทิ้ง

ข้อ ๑๑ ให้ผู้ยื่นคำขอนำพนักงานเจ้าหน้าที่ออกไปตรวจสอบสถานที่ที่จะดำเนินการต่อท่อเชื่อมน้ำเสียหรือน้ำทิ้ง และให้พนักงานเจ้าหน้าที่เสนอผลการตรวจสอบภายในหนึ่งวันนับแต่เวลาที่ตรวจสอบแล้วเสร็จต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจเพื่อพิจารณาออกใบอนุญาตหรือไม่ออกใบอนุญาตให้ต่อท่อเชื่อมน้ำเสียหรือน้ำทิ้งแก่ผู้ยื่นคำขอ

เมื่อได้รับรายงานจากพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจออกใบอนุญาตต่อท่อเชื่อมน้ำเสียหรือน้ำทิ้ง ตรวจสอบรายงานและความเห็นของพนักงานเจ้าหน้าที่ให้แล้วเสร็จภายในสามวัน และแจ้งผลการพิจารณาให้ผู้ยื่นคำขอทราบกรณีไม่อนุญาตให้ระบุเหตุผลและระยะเวลาในการอุทธรณ์เพื่อให้ผู้ยื่นคำขออุทธรณ์คำสั่งภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับทราบคำสั่งไม่ออกใบอนุญาตต่อท่อเชื่อมน้ำเสียหรือน้ำทิ้ง

ระยะเวลาการเสนอผลการตรวจสอบของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามวรรคหนึ่ง และระยะเวลาการตรวจสอบรายงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจตามวรรคสอง ให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในระเบียบเมืองพัทยาว่าด้วยการออกใบอนุญาตต่อท่อเชื่อมน้ำเสียหรือน้ำทิ้ง

ใบอนุญาตต่อท่อเชื่อมน้ำเสียหรือน้ำทิ้งให้ใช้ได้จนกว่าจะถูกพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจพิจารณาเพิกถอน ตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในข้อบัญญัตินี้

รายละเอียดของแบบใบอนุญาตต่อท่อเชื่อมน้ำเสียหรือน้ำทิ้ง ตามวรรคสี่นี้เป็นไปตามที่กำหนดในประกาศเมืองพัทยา

ข้อ ๑๒ ให้ผู้ยื่นคำขอมารับใบอนุญาตตามข้อ ๑๑ จากพนักงานเจ้าหน้าที่ และให้ดำเนินการต่อท่อเชื่อมน้ำเสียหรือน้ำทิ้งตามหลักเกณฑ์เงื่อนไข และวิธีการในระเบียบเมืองพัทยาว່าด้วยหลักเกณฑ์เงื่อนไขและวิธีการต่อท่อเชื่อมน้ำเสียหรือน้ำทิ้งให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับใบอนุญาตต่อท่อเชื่อมน้ำเสียหรือน้ำทิ้งจากพนักงานเจ้าหน้าที่

ผู้ยื่นคำขออาจยื่นคำขอให้เมืองพัทยาดำเนินการต่อท่อเชื่อมน้ำเสียหรือน้ำทิ้งให้ก็ได้ โดยการยื่นคำขอรับบริการให้เป็นไปตามระเบียบเมืองพัทยาว່าด้วยหลักเกณฑ์เงื่อนไขและวิธีการต่อท่อเชื่อมน้ำเสียหรือน้ำทิ้ง

ข้อ ๑๓ ผู้ใช้บริการต้องแสดงใบอนุญาตต่อท่อเชื่อมน้ำเสียหรือน้ำทิ้งไว้ในที่สังเกตเห็นได้ง่าย และนำมาแสดงเพื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ขอตรวจสอบ

หมวด ๓

การควบคุมการต่อท่อเชื่อมน้ำเสียหรือน้ำทิ้งและการควบคุมการระบายน้ำทิ้ง

ข้อ ๑๔ ผู้ใช้บริการที่ดำเนินการต่อท่อเชื่อมน้ำเสียหรือน้ำทิ้งเสร็จแล้ว มีหน้าที่ต้องนำพนักงานเจ้าหน้าที่ออกไปตรวจสอบความถูกต้องและแข็งแรงของการต่อท่อเชื่อม ก่อนจะมีการปล่อยน้ำเสียหรือระบายน้ำทิ้งลงสู่ระบบบำบัดน้ำเสียรวมหรือระบายน้ำทิ้งลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะหรือออกสู่สิ่งแวดล้อม

ถ้าผลการตรวจสอบการต่อท่อเชื่อมน้ำเสียหรือน้ำทิ้งตามวรรคหนึ่งทำไว้ไม่ถูกต้องหรือไม่เรียบร้อย ให้พนักงานเจ้าหน้าที่สั่งให้ผู้ใช้บริการแก้ไขให้ถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนด เมื่อแก้ไขแล้วจึงให้ปล่อยน้ำเสียหรือน้ำทิ้งลงสู่ระบบบำบัดน้ำเสียรวม หรือระบายน้ำทิ้งลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะหรือออกสู่สิ่งแวดล้อมได้ ถ้าไม่แก้ไขภายในระยะที่กำหนด ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ตรวจสอบรายงานต่อเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจให้เพิกถอนใบอนุญาตต่อท่อเชื่อมน้ำเสียหรือน้ำทิ้ง

ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจระบุเหตุผล และระยะเวลาในการอุทธรณ์ เพื่อให้ผู้ใช้บริการที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาตต่อท่อเชื่อมเสียน้ำหรือน้ำทิ้งอุทธรณ์คำสั่งภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ทราบคำสั่งให้เพิกถอนใบอนุญาตต่อท่อเชื่อมน้ำเสียน้ำหรือน้ำทิ้ง

ข้อ ๑๕ ระหว่างที่ได้รับใบอนุญาตต่อท่อเชื่อมน้ำเสียน้ำหรือน้ำทิ้ง ห้ามมิให้ผู้ใช้บริการแก้ไขเปลี่ยนแปลง ต่อเติม การต่อท่อเชื่อมเว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจ

ข้อ ๑๖ ผู้ใช้บริการจะระบายน้ำทิ้งลงสู่ระบบบำบัดน้ำเสียน้ำรวม แหล่งน้ำสาธารณะหรือออกสู่สิ่งแวดล้อมได้ต่อเมื่อน้ำทิ้งมีคุณลักษณะตามที่กำหนดไว้ในประกาศเมืองพัทยา และมีหน้าที่ต้องจัดเก็บสถิติ ข้อมูล ซึ่งแสดงผลการทำงานของระบบ หรืออุปกรณ์ และเครื่องมือดังกล่าวในแต่ละวันโดยบันทึกเป็นหลักฐานไว้ ณ สถานที่ตั้งของแหล่งกำเนิดมลพิษนั้น และให้จัดทำรายงานสรุปผลการทำงานของระบบ หรืออุปกรณ์ และเครื่องมือดังกล่าวเสนอต่อพนักงานเจ้าหน้าที่เดือนละหนึ่งครั้ง

การจัดเก็บสถิติ ข้อมูลและจัดทำบันทึกสรุปตามวรรคหนึ่งให้จัดทำตามหลักเกณฑ์เงื่อนไขรายละเอียดที่กำหนดไว้ในประกาศเมืองพัทยา

ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบการบำบัดน้ำเสียของผู้ใช้บริการให้เป็นไปตามมาตรฐานควบคุมการระบายน้ำทิ้งจากแหล่งกำเนิดมลพิษ ที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ และมาตรฐานน้ำทิ้งเมืองพัทยา กรณีตรวจพบว่าผู้ใช้บริการรายใดระบายน้ำทิ้งลงสู่ระบบบำบัดน้ำเสียน้ำรวม แหล่งน้ำสาธารณะ หรือออกสู่สิ่งแวดล้อมเกินกว่ามาตรฐานที่กำหนดไว้ให้รายงานต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจออกใบอนุญาตต่อท่อเชื่อมน้ำเสียน้ำหรือน้ำทิ้งเพื่อดำเนินการตามข้อ ๓๐

ข้อ ๑๗ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบแหล่งกำเนิดมลพิษที่ได้รับใบอนุญาตต่อท่อเชื่อมน้ำเสียน้ำหรือน้ำทิ้ง และออกคำสั่งให้ปรับปรุงแก้ไขคุณลักษณะของน้ำเสียเมื่อตรวจสอบพบว่าน้ำเสียมีค่าความสกปรกในรูปบีโอดี (BOD) เกินกว่าที่กำหนดไว้ในเงื่อนไขการออกใบอนุญาตต่อท่อเชื่อมน้ำเสียน้ำหรือน้ำทิ้งใหม่ตามที่พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจพบภายในสิบห้าวันนับตั้งแต่วันที่ได้รับแจ้งจากพนักงานเจ้าหน้าที่

เมื่อพ้นระยะเวลาที่กำหนดไว้ในวรรคหนึ่ง หากผู้ใช้บริการไม่ยอมปรับปรุงแก้ไขคุณลักษณะของน้ำเสีย หรือไม่ยื่นคำขอเพื่อเพิ่มเติมเงื่อนไขใบอนุญาตต่อท่อเชื่อม น้ำเสียหรือน้ำทิ้ง ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจแก้ไขเงื่อนไขเกี่ยวกับคุณลักษณะของน้ำเสียในใบอนุญาตต่อท่อเชื่อมน้ำเสียหรือน้ำทิ้งได้เอง และให้คิดอัตราค่าบริการบำบัดน้ำเสียตามอัตราใหม่นับแต่วันที่มีการจดบันทึกแก้ไขในสำเนาใบอนุญาตต่อท่อเชื่อม น้ำเสียหรือน้ำทิ้ง

กรณีน้ำเสียที่ผู้ใช้บริการระบายลงสู่ระบบบำบัดน้ำเสียรวมมีค่าความสกปรกในรูปบีโอดีเกินกว่า ๑,๐๐๐ มิลลิกรัมต่อลิตร ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีคำสั่งให้ผู้ใช้บริการระงับการปล่อยน้ำเสียลงสู่ระบบบำบัดน้ำเสียรวมทันที และให้กำหนดมาตรการชั่วคราวเพื่อควบคุมคุณลักษณะของน้ำเสียไม่ให้เกิน ๑,๐๐๐ มิลลิกรัมต่อลิตร รวมทั้งให้รับรายงานความเห็นต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจเพื่อให้พิจารณาสั่งเพิกถอนใบอนุญาต กรณีพิสูจน์ได้ว่าผู้ใช้บริการไม่ควบคุมลักษณะของน้ำเสียให้เป็นไปตามมาตรฐานชั่วคราวที่กำหนดไว้

ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจตามวรรคสามแจ้งเหตุผล และระยะเวลาในการอุทธรณ์เพื่อให้ผู้ใช้บริการที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาตต่อท่อเชื่อมน้ำเสียหรือน้ำทิ้งอุทธรณ์คำสั่งภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ทราบคำสั่งให้เพิกถอนใบอนุญาตต่อท่อเชื่อมน้ำเสียหรือน้ำทิ้ง

ข้อ ๑๘ เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษที่ตั้งอยู่นอกพื้นที่ให้บริการบำบัดน้ำเสียต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์เงื่อนไข และมาตรการชั่วคราวสำหรับควบคุมการรวบรวมจัดส่งหรือบำบัดน้ำเสียตามที่นายกเมืองพัทยากำหนดโดยคำแนะนำของเจ้าพนักงานควบคุมมลพิษ

หลักเกณฑ์เงื่อนไขและมาตรการชั่วคราวสำหรับควบคุมการรวบรวม จัดส่งหรือบำบัดน้ำเสียตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในประกาศเมืองพัทยา

หมวด ๔

การขอและการออกใบแทนใบอนุญาต

ข้อ ๑๙ ในกรณีที่ใบอนุญาตต่อท่อเชื่อมน้ำเสียหรือน้ำทิ้งสูญหาย ถูกทำลาย หรือชำรุดเสียหายในสาระสำคัญ ให้ผู้ใช้บริการยื่นคำขอรับใบแทนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ทราบถึงการสูญหาย ถูกทำลาย หรือชำรุดเสียหาย พร้อมด้วย หลักฐานตามที่ระบุไว้ในแบบคำขอใบแทนใบอนุญาตต่อท่อเชื่อมน้ำเสียหรือน้ำทิ้ง

รายละเอียดของแบบคำขอใบแทนใบอนุญาตต่อท่อเชื่อมน้ำเสียหรือน้ำทิ้ง ตามวรรคหนึ่งให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในประกาศเมืองพัทยา

ข้อ ๒๐ ใบแทนใบอนุญาตต่อท่อเชื่อมน้ำเสียหรือน้ำทิ้งต้องมีคำว่า “ใบแทน” พิมพ์ด้วยหมึกสีแดงกำกับไว้ด้านหน้าเหนือตราครุฑ และให้ลงวัน เดือน ปี ที่ออกใบแทน ดังกล่าว พร้อมลงลายมือชื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจ

รายละเอียดของแบบใบแทนใบอนุญาตต่อท่อเชื่อมน้ำเสียหรือน้ำทิ้งตาม วรรคหนึ่งให้เป็นไปตามที่กำหนดไว้ในประกาศเมืองพัทยา

หมวด ๕

การอุทธรณ์คำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจ

ข้อ ๒๑ ผู้ใช้บริการที่ไม่เห็นด้วยกับคำวินิจฉัยของพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มี อำนาจออกใบอนุญาตต่อท่อเชื่อมน้ำเสียหรือน้ำทิ้งตามข้อ ๑๑ วรรคสอง หรือเพิกถอน ใบอนุญาตตามข้อ ๑๔ วรรคสองและข้อ ๑๗ วรรคสาม ให้ยื่นอุทธรณ์ต่อพนักงาน เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับทราบคำสั่ง

คำอุทธรณ์ต้องทำเป็นหนังสือ โดยระบุข้อโต้แย้งและข้อเท็จจริงหรือข้อกฎหมาย ที่ใช้อ้างอิงประกอบด้วย

ข้อ ๒๒ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจพิจารณาคำอุทธรณ์และแจ้งให้ผู้ อุทธรณ์ทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับอุทธรณ์ ในกรณีที่เห็นด้วยกับคำอุทธรณ์ ไม่ว่าจะทั้งหมดหรือบางส่วนให้ดำเนินการเปลี่ยนแปลงคำสั่ง

พนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจตามวรรคหนึ่งที่ไม่เห็นด้วยกับคำอุทธรณ์ไม่ว่าทั้งหมดหรือบางส่วนให้เร่งรายงานความเห็นพร้อมเหตุผลไปยังปลัดเมืองพัทยา ภายในกำหนดเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับอุทธรณ์ โดยให้ปลัดเมืองพัทยาพิจารณาคำอุทธรณ์ ให้แล้วเสร็จภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ตามได้รับอุทธรณ์ถ้าเห็นด้วยกับเหตุผลของผู้อุทธรณ์ก็ให้ยกเลิกคำสั่งของพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจและแจ้งให้ผู้อุทธรณ์ทราบเพื่อมาขอรับใบอนุญาตต่อท่อเชื่อมน้ำเสียหรือน้ำทิ้ง หรือให้ปล่อยน้ำเสียหรือระบายน้ำทิ้งลงสู่ระบบบำบัดน้ำเสียรวม หรือให้ระบายน้ำทิ้งลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะ หรือออกสู่อ่างน้ำเสีย

ถ้าปลัดเมืองพัทยาเห็นด้วยกับความเห็นของพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจตามวรรคหนึ่งให้เร่งรายงานความเห็นให้นายเมืองพัทยาพิจารณาคำอุทธรณ์ภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ตนได้รับอุทธรณ์

คำวินิจฉัยอุทธรณ์ของนายกเมืองพัทยาให้เป็นที่สุด และให้นายกเมืองพัทยาแจ้งให้ผู้อุทธรณ์ที่ไม่พอใจในผลของคำวินิจฉัยยื่นฟ้องต่อศาลปกครองที่อยู่ในเขตอำนาจภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับทราบผลของคำวินิจฉัย

หมวด ๖

ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตและใบแทนใบอนุญาต ค่าบริการต่อท่อเชื่อมเงินเพิ่ม และค่าปรับ

ข้อ ๒๓ ผู้ใช้บริการที่ใช้น้ำประปาเพื่อการอุปโภคและบริโภคอย่างเดียวให้คิดค่าบริการบำบัดน้ำเสียหรือค่าบริการระบายน้ำทิ้งตามหลักฐานการใช้น้ำประปา แต่ถ้ามีการใช้น้ำจากแหล่งอื่นร่วมกับน้ำประปาให้นำหลักฐานการใช้น้ำจากแหล่งอื่นมารวมกับหลักฐานการใช้น้ำประปาเพื่อคิดค่าบริการบำบัดน้ำเสียหรือค่าบริการระบายน้ำทิ้งในแต่ละเดือน โดยผู้ใช้น้ำจากแหล่งน้ำอื่นจะต้องเก็บหลักฐานการใช้น้ำไว้ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจสอบ

ข้อ ๒๔ ให้กำหนดค่าธรรมเนียมใบอนุญาต และใบแทนใบอนุญาต ดังนี้

(๑) ค่าใบอนุญาต ฉบับละ ๕๐ บาท

(๒) ค่าใบแทนใบอนุญาต ฉบับละ ๑๐ บาท

ข้อ ๒๕ ค่าธรรมเนียมการให้บริการต่อท่อเชื่อมน้ำเสียหรือน้ำทิ้งที่ดำเนินการโดยเมืองพัทยาให้เป็นไปตามอัตราที่กำหนดไว้ในประกาศเมืองพัทยา

ข้อ ๒๖ ให้เรียกว่าเก็บค่าบริการบำบัดน้ำเสียจากผู้ใช้บริการไม่เกินอัตราตามที่กำหนดไว้ในข้อบัญญัตินี้ โดยให้ออกเป็นประกาศเมืองพัทยา

พ.ศ.	บาท/ลูกบาศก์เมตร		
	แหล่งกำเนิดมลพิษกลุ่มที่ ๑	แหล่งกำเนิดมลพิษกลุ่มที่ ๒	แหล่งกำเนิดมลพิษกลุ่มที่ ๓
๒๕๔๔	๒.๕๐	๓.๐๐	๓.๕๐
๒๕๔๕	๒.๗๕	๓.๒๕	๓.๗๕
๒๕๔๖	๓.๐๐	๓.๕๐	๔.๐๐
๒๕๔๗	๓.๒๕	๓.๗๕	๔.๒๕
๒๕๔๘	๓.๕๐	๔.๐๐	๔.๕๐
๒๕๔๙	๔.๐๐	๔.๕๐	๕.๐๐
๒๕๕๐	๔.๕๐	๕.๐๐	๕.๕๐
๒๕๕๑	๕.๐๐	๕.๕๐	๖.๐๐
๒๕๕๒	๕.๕๐	๖.๐๐	๖.๕๐
๒๕๕๓	๖.๐๐	๖.๕๐	๗.๐๐
๒๕๕๔	๖.๒๕	๖.๗๕	๗.๒๕
๒๕๕๕	๖.๕๐	๗.๐๐	๗.๕๐
๒๕๕๖	๖.๕๐	๗.๐๐	๗.๕๐
๒๕๕๗	๖.๕๐	๗.๐๐	๗.๕๐
๒๕๕๘	๖.๕๐	๗.๐๐	๗.๕๐
๒๕๕๙	๖.๕๐	๗.๐๐	๗.๕๐
๒๕๖๐	๖.๕๐	๗.๐๐	๗.๕๐
๒๕๖๑	๖.๕๐	๗.๐๐	๗.๕๐
๒๕๖๒	๖.๕๐	๗.๐๐	๗.๕๐

ข้อ ๒๗ ให้เรียกเก็บค่าบริการระบายน้ำทิ้งจากผู้ใช้บริการที่ระบายน้ำลงสู่ระบบบำบัดน้ำเสียรวม ในอัตราครึ่งหนึ่งของอัตราค่าบริการบำบัดน้ำเสียต่อลูกบาศก์เมตรตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๒๖

ข้อ ๒๘ ให้ผู้ให้บริการที่จัดส่งน้ำเสียซึ่งมีค่าความสกปรกในรูปบีโอดีเกิน ๒๐๐ มิลลิกรัมต่อลิตร แต่ไม่เกิน ๑,๐๐๐ มิลลิกรัมต่อลิตร ไปบำบัดยังระบบบำบัดน้ำเสียรวม ให้เสียค่าบริการบำบัดน้ำเสียเพิ่มขึ้นจากอัตราที่กำหนดไว้ในข้อ ๒๖ ตามสัดส่วนดังนี้

- (๑) น้ำเสียที่มีค่าสกปรกในรูปบีโอดีเกิน ๒๐๐ มิลลิกรัมต่อลิตร แต่ไม่เกิน ๓๐๐ มิลลิกรัมต่อลิตร ให้เสียค่าบริการเพิ่ม ร้อยละ ๒๕
- (๒) น้ำเสียที่มีค่าความสกปรกในรูปบีโอดีเกิน ๓๐๐ มิลลิกรัมต่อลิตร แต่ไม่เกิน ๔๐๐ มิลลิกรัมต่อลิตร ให้เสียค่าบริการเพิ่ม ร้อยละ ๕๐
- (๓) น้ำเสียที่มีค่าความสกปรกในรูปบีโอดีเกิน ๔๐๐ มิลลิกรัมต่อลิตร แต่ไม่เกิน ๕๐๐ มิลลิกรัมต่อลิตร ให้เสียค่าบริการเพิ่ม ร้อยละ ๗๕
- (๔) น้ำเสียที่มีค่าความสกปรกในรูปบีโอดีเกิน ๕๐๐ มิลลิกรัมต่อลิตร แต่ไม่เกิน ๗๐๐ มิลลิกรัมต่อลิตร ให้เสียค่าบริการเพิ่ม ร้อยละ ๑๐๐
- (๕) น้ำเสียที่มีค่าความสกปรกในรูปบีโอดีเกิน ๗๐๐ มิลลิกรัมต่อลิตร แต่ไม่เกิน ๑,๐๐๐ มิลลิกรัมต่อลิตร ให้เสียค่าบริการเพิ่ม ร้อยละ ๑๕๐

ข้อ ๒๙ ให้ผู้ให้บริการชำระค่าบริการบำบัดน้ำเสียตามข้อ ๒๖ ค่าบริการระบายน้ำทิ้งตามข้อ ๒๗ และเงินเพิ่มค่าบริการบำบัดน้ำเสียตามข้อ ๒๘ ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับใบแจ้งหนี้เรียกเก็บเงิน ณ ศาลว่าการเมืองพัทยา และถ้าพ้นระยะเวลาที่กำหนดไว้ในใบแจ้งหนี้เรียกเก็บเงินผู้ให้บริการจะต้องเสียค่าปรับเป็นสี่เท่าของอัตราค่าบริการตามที่ระบุไว้ในใบแจ้งหนี้

ผู้ให้บริการที่ไม่ยอมชำระค่าบริการตามวรรคหนึ่ง ให้ปลัดเมืองพัทยามีคำสั่งเป็นหนังสือแจ้งให้ผู้ให้บริการนำค่าบริการระบายน้ำทิ้งหรือค่าบริการบำบัดน้ำเสียแล้วแต่กรณี รวมทั้งค่าปรับสี่เท่าไปชำระภายในหกสิบวันนับแต่วันที่ได้รับคำสั่ง มิฉะนั้นจะถูกยึดและขายทอดตลาดทรัพย์สินเพื่อนำมาชำระหนี้ ถ้าผู้ให้บริการยังไม่มาชำระหนี้ตามคำสั่งดังกล่าว ให้ปลัดเมืองพัทยาโดยความเห็นชอบของนายกเมืองพัทยามีอำนาจสั่งยึดและขายทอดตลาดทรัพย์สินของผู้ให้บริการได้โดยไม่ต้องขอให้ศาลออกหมายยึดหรือสั่ง แต่ถ้าจะขายทอดตลาดจะต้องได้รับอนุญาตจากผู้ว่าราชการจังหวัดชลบุรีด้วย

วิธีการขายทอดตลาดทรัพย์สินตามวรรคสอง ให้ปฏิบัติตามประมวลวิธีพิจารณาความแพ่งโดยอนุโลม

เงินที่ได้จากการขายทอดตลาดทรัพย์สินนั้นให้หักค่าธรรมเนียมกับค่าใช้จ่ายในการยึดและขายและเงินค่าบริการระบายน้ำทิ้งหรือค่าบริการบำบัดน้ำเสียที่ค้างชำระ ถ้ามีเงินเหลือให้คืนแก่เจ้าของทรัพย์สิน

ข้อ ๓๐ ผู้ให้บริการที่มีระบบบำบัดน้ำเสียเป็นของตนเอง ละเว้นไม่ใช้อุปกรณ์และเครื่องมือของตนที่มีอยู่เพื่อทำการบำบัดน้ำเสีย หรือละเว้นไม่ทำการบำบัดน้ำเสียและลักลอบปล่อยทิ้งน้ำเสียดังกล่าวลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะ หรือออกสู่สิ่งแวดล้อม ให้ปลัดเมืองพัทยามีคำสั่งปรับเป็นรายวันในอัตราสี่เท่าของจำนวนเงินค่าใช้จ่ายประจำวันสำหรับการเปิดเดินเครื่องทำงานระบบบำบัดน้ำเสียของตนตลอดเวลาที่ดำเนินการเช่นนั้น

ผู้ให้บริการตามวรรคหนึ่งผู้ใดลักลอบปล่อยน้ำเสียลงสู่ระบบบำบัดน้ำเสียรวมให้นำความในวรรคหนึ่งมาใช้โดยอนุโลม และมีหน้าที่ต้องชดเชยค่าเสียหายหากการปล่อยน้ำเสียนั้น ก่อให้เกิดความชำรุดเสียหายหรือความบกพร่องแก่ระบบบำบัดน้ำเสียรวมด้วยประการใดๆ

ผู้ให้บริการตามวรรคหนึ่งและวรรคสองผู้ใดไม่ยอมชำระค่าปรับ ให้นำความในข้อ ๒๙ วรรคสอง วรรคสาม และวรรคสี่ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๓๑ ผู้ให้บริการผู้ใดไม่มีระบบบำบัดน้ำเสียเป็นของตนเอง และหลีกเลี่ยงไม่จัดส่งน้ำเสียไปทำการบำบัดโดยระบบบำบัดน้ำเสียรวม รวมทั้งลักลอบปล่อยน้ำทิ้งลงสู่ระบบบำบัดน้ำเสียรวม แหล่งน้ำสาธารณะหรือออกสู่สิ่งแวดล้อม ให้ปลัดเมืองพัทยา

มีคำสั่งปรับสี่เท่าของอัตราค่าบริการบำบัดน้ำเสียตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๒๖ จนกว่าจะเลิก
ลักลอบปล่อยน้ำเสียลงสู่ระบบบำบัดน้ำเสีย แหล่งน้ำสาธารณะหรือออกสู่สิ่งแวดล้อม
การคำนวณค่าปรับตามวรรคหนึ่งให้คิดจากปริมาณน้ำใช้ตามข้อ ๒๓
ผู้กระทำความผิดตามวรรคหนึ่งไม่ยอมชำระค่าปรับให้นำความในข้อ ๒๙
วรรคสอง วรรคสามและวรรคสี่ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

หมวด ๗ บทกำหนดโทษ

ข้อ ๓๒ เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษที่อยู่ในพื้นที่ให้บริการ
บำบัดน้ำเสียตามข้อ ๖ ผู้ใดไม่ยื่นคำขอรับใบอนุญาตต่อท่อเชื่อมน้ำเสียหรือน้ำทิ้ง
ภายในระยะเวลาที่กำหนดไว้ในข้อ ๘ วรรคสามต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท

ข้อ ๓๓ เจ้าของหรือผู้ครอบครองแหล่งกำเนิดมลพิษที่อยู่ในพื้นที่ให้บริการ
บำบัดน้ำเสียผู้ใดแจ้งข้อความอันเป็นเท็จแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ในการยื่นคำขอรับ
ใบอนุญาตต่อท่อเชื่อมน้ำเสียหรือน้ำทิ้งซึ่งอาจทำให้เมืองพัทยาเสียหาย ต้องระวาง
โทษจำคุกไม่เกินหกเดือนหรือปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ข้อ ๓๔ ผู้ใช้บริการผู้ใดไม่ปฏิบัติตามข้อ ๑๕ ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน
ห้าพันบาท

ข้อ ๓๕ ผู้ใช้บริการผู้ใดไม่จัดเก็บสถิติ ข้อมูล และจัดทำบันทึกสรุปรูปตาม
หลักเกณฑ์เงื่อนไขและรายละเอียดตามที่กำหนดไว้ในข้อ ๑๖ วรรคสอง ต้องระวาง
โทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือทั้งจำทั้งปรับ

หมวด ๘ บทเฉพาะกาล

ข้อ ๓๖ คำขอรับใบอนุญาต การอนุญาตต่อท่อเชื่อมน้ำเสียหรือน้ำทิ้งที่
ได้ให้ไว้แล้วตามข้อบัญญัติเมืองพัทยา เรื่อง การควบคุมการกำจัดน้ำเสียในเขตเมือง
พัทยา พ.ศ. ๒๕๓๐ ให้ถือว่าเป็นคำขอรับใบอนุญาตและการอนุญาตตามข้อบัญญัตินี้
โดยอนุโลม และให้อยู่ในบังคับตามข้อบัญญัตินี้

ข้อ ๓๗ ภายใต้บังคับของข้อ ๓๖ บรรดาใบอนุญาตที่ออกให้แก่บุคคลใด ตามข้อบัญญัติเมืองพัทยา เรื่อง การควบคุมการกำจัดน้ำเสียในเขตเมืองพัทยา พ.ศ. ๒๕๓๐ ก่อนวันที่ข้อบัญญัตินี้ใช้บังคับให้คงใช้ได้ต่อไปและให้นำใบอนุญาตเดิม มาเปลี่ยนเป็นใบอนุญาตต่อท่อเชื่อมน้ำเสียหรือน้ำทิ้งตามข้อบัญญัตินี้ ภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ข้อบัญญัตินี้มีผลบังคับใช้

ผู้ใดไม่นำใบอนุญาตเดิมมาเปลี่ยนเป็นใบอนุญาตต่อท่อเชื่อมน้ำเสียหรือน้ำทิ้ง ภายในกำหนดระยะเวลาตามวรรคหนึ่ง ให้ถือว่าเป็นผู้ที่มีได้ยื่นคำขอรับใบอนุญาต ต่อท่อเชื่อมน้ำเสียหรือน้ำทิ้งตามข้อ ๓๒

ข้อ ๓๘ บรรดากฎ ข้อบังคับ ระเบียบ หรือคำสั่งอื่นใดที่ออกตามความใน ข้อบัญญัติเมืองพัทยา เรื่อง การควบคุมการกำจัดน้ำเสียในเขตเมืองพัทยา พ.ศ. ๒๕๓๐ ซึ่งใช้บังคับอยู่ในวันก่อนที่ข้อบัญญัตินี้ใช้บังคับให้คงใช้บังคับต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือ แแย้งกับข้อบัญญัตินี้จนกว่าจะมีกฎ ข้อบังคับระเบียบ หรือคำสั่งที่ออกตามข้อบัญญัตินี้ ขึ้นใช้ใหม่

ประกาศ ณ วันที่ ๕ เดือน กรกฎาคม ๒๕๔๕

(นายไพรัช สุทธิธำรงสวัสดิ์)
นายกเมืองพัทยา

อนุมัติ

(นายจเด็จ อินสว่าง)

ผู้ว่าราชการจังหวัดชลบุรี

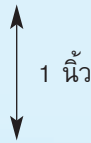

ภาคผนวก

จ

แบบฟอร์มการเสนอวาระต่อ
คณะกรรมการควบคุมมลพิษ

เรื่องเพื่อพิจารณา (หรือเรื่องสืบเนื่องเพื่อพิจารณา)
(ชื่อเรื่อง) (ตัวหนา)

1. เรื่องเดิม (ตัวหนา)

1.1 _____

1.1.1 _____

(1) _____

1.2 _____

1.2.1 _____

(1) _____

2. การดำเนินงานที่ผ่านมา (ตัวหนา)

2.1 _____

2.1.1 _____

(1) _____

3. ความเห็นของกรมควบคุมมลพิษ (ตัวหนา)

3.1 _____

3.1.1 _____

(1) _____

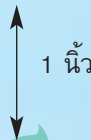
4. ประเด็นเสนอเพื่อพิจารณา (ตัวหนา)

เห็นชอบ... ตามความเห็นของกรมควบคุมมลพิษ ดังนี้

1. ....

2. ....

**ใช้ตัวอักษร Browallia ขนาด 16

ภาคผนวก

๒

ประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ
ฉบับที่ ๒๖ (พ.ศ. ๒๕๔๘)

เรื่อง การกำหนดอัตราค่าบริการบำบัดน้ำเสีย
ของระบบบำบัดน้ำเสียรวม เทศบาลตำบลกระษ
จังหวัดภูเก็ต

ประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

ฉบับที่ ๒๖ (พ.ศ. ๒๕๔๘)

เรื่อง การกำหนดอัตราค่าบริการบำบัดน้ำเสียของระบบบำบัดน้ำเสียรวม
เทศบาลตำบลกระนวน จังหวัดภูเก็

เพื่อกำหนดอัตราค่าบริการบำบัดน้ำเสียของระบบบำบัดน้ำเสียรวม ที่จะเรียกเก็บจากผู้ใช้บริการระบบบำบัดน้ำเสียรวมเทศบาลตำบลกระนวน จังหวัดภูเก็ต

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๘๘ และ ๘๙ แห่งพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ อันเป็นพระราชบัญญัติที่มีบทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๓๕ มาตรา ๔๘ มาตรา ๕๐ และมาตรา ๕๑ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติโดยคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมมลพิษจึงออกประกาศไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ในประกาศนี้

“อาคาร” หมายความว่า อาคารตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมอาคาร

“อาคารอยู่อาศัย” หมายความว่า อาคารซึ่งโดยปกติบุคคลใช้อยู่อาศัยได้ทั้งกลางวันและกลางคืน ไม่ว่าจะเป็นการอยู่อาศัยอย่างถาวรหรือชั่วคราว ได้แก่

(๑) อาคารที่ใช้เพื่อประโยชน์ในการอยู่อาศัยแต่เพียงอย่างเดียว ไม่ว่าจะ เป็นบ้านเดี่ยว บ้านจัดสรรเพื่อการอยู่อาศัย หรือบ้านแถวเพื่อการอยู่อาศัย แต่ไม่รวมถึงอาคารตาม (๒) ถึง (๕)

(๒) อาคารชุดตามกฎหมายว่าด้วยอาคารชุด

(๓) หอพักตามกฎหมายว่าด้วยหอพัก

(๔) ห้องเช่า หรือห้องแบ่งเช่า ตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข

(๕) อาคารที่ใช้เพื่อประโยชน์ในการอยู่อาศัยซึ่งจัดไว้เป็นสวัสดิการแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐ พนักงานรัฐวิสาหกิจ ลูกจ้างของเอกชน นักเรียน หรือนักศึกษา ไม่ว่าจะตั้งอยู่ในบริเวณเดียวกันกับสถานที่ทำงานหรือสถานศึกษาหรือไม่ก็ตาม

“อาคารพาณิชย์” หมายความว่า อาคารที่ใช้เพื่อประโยชน์ในการพาณิชย์กรรม หรือบริการธุรกิจ หรืออุตสาหกรรม ไม่ว่าอาคารนั้นจะมีพื้นที่เท่าใดและเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารนั้นๆ จะได้ใช้เป็นอาคารอยู่อาศัยด้วยหรือไม่ก็ตาม ได้แก่

(๑) ร้านค้าปลีก หรือร้านค้าส่ง

(๒) ร้านตัดหรือขายเสื้อผ้า

(๓) ร้านซัก อบ รีด อัดกลีบผ้าด้วยเครื่องจักร ตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข

(๔) อาคารสถานประกอบกิจการที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข แต่ไม่รวมถึงอาคารที่เป็น อาคารอยู่อาศัย อาคารที่เป็นสถานที่จำหน่ายอาหารหรือเครื่องดื่ม สถานบริการหรือโรงแรม

“อาคารที่เป็นสถานที่จำหน่ายอาหารหรือเครื่องดื่ม” หมายความว่า อาคารที่ใช้เพื่อประโยชน์ในการจำหน่ายอาหารหรือเครื่องดื่ม ตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข

“สถานบริการ” หมายความว่า สถานบริการตามกฎหมายว่าด้วยสถานบริการ

“โรงแรม” หมายความว่า โรงแรมตามกฎหมายว่าด้วยโรงแรม

“อาคารสถานประกอบการอื่น” หมายความว่า อาคารที่ใช้เพื่อประโยชน์อย่างอื่นนอกเหนือจากประโยชน์ที่ได้กำหนดไว้สำหรับอาคารประเภทอื่นข้างต้น ได้แก่

(๑) อาคารที่ทำการของราชการหรือรัฐวิสาหกิจ

(๒) อาคารที่ทำการของเอกชน

(๓) อาคารที่ใช้เพื่อการศาสนาหรือการกุศล ดังนี้

(ก) วัด สำนักสงฆ์ตามกฎหมายว่าด้วยคณะสงฆ์

(ข) มัสยิดตามกฎหมายว่าด้วยมัสยิดอิสลาม

(ค) วัดบวชหลวงตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะของวัดบวชหลวง

โรมันคาทอลิกในกรุงเทพฯ

(ง) สุสาน ฌาปนสถานตามกฎหมายว่าด้วยสุสานและฌาปนสถาน

(จ) ศาลเจ้าตามกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องถิ่น

(ข) อาคารที่ใช้เพื่อการศาสนาหรือการกุศลอื่น นอกเหนือจากที่กำหนดไว้ใน (ก) ถึง (จ)

(๔) อาคารโรงเรียนของราชการ อาคารโรงเรียนเอกชนตามกฎหมายว่าด้วยโรงเรียนเอกชน อาคารสถาบันอุดมศึกษาของราชการ อาคารสถาบันอุดมศึกษาของเอกชนตามกฎหมายว่าด้วยสถาบันอุดมศึกษาของเอกชน

(๕) โรงพยาบาล สถานพยาบาล สถานสงเคราะห์เด็กหรือคนชราของราชการหรือของรัฐวิสาหกิจ

(๖) สถานพยาบาลเอกชนตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล

(๗) อาคารสำหรับประกอบกิจการธนาคารตามกฎหมายว่าด้วยธนาคารพาณิชย์หรือกฎหมายเฉพาะ

(๘) สถานีบริการน้ำมันเชื้อเพลิง คลังน้ำมันเชื้อเพลิง ตามกฎหมายว่าด้วยการควบคุมน้ำมันเชื้อเพลิง

(๙) สถานีบริการก๊าซ สถานที่บรรจุก๊าซ สถานที่เก็บรักษาก๊าซ ตามกฎหมายว่าด้วยการบรรจุก๊าซปิโตรเลียมเหลว

(๑๐) ตลาดตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข

“น้ำจากแหล่งอื่น” หมายความว่า น้ำที่ไม่ใช่ น้ำประปาหรือน้ำที่นำมาใช้ควบคู่กับน้ำประปา ซึ่งเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารใช้เพื่อการอุปโภคบริโภคตามปริมาณที่ใช้จริง

ข้อ ๒ ให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารตามข้อ ๑ ที่จัดส่งน้ำเสียไปบำบัดยังระบบบำบัดน้ำเสียรวมของเทศบาลตำบลกระนวน จังหวัดภูเก็ต เสียค่าบริการบำบัดน้ำเสียในอัตราที่กำหนดไว้ตามบัญชีท้ายประกาศนี้ เว้นแต่เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารตามข้อ ๑ จะมีระบบบำบัดน้ำเสียเป็นของตนเองอยู่แล้ว และสามารถทำการบำบัดน้ำเสียได้ตามมาตรฐานที่ออกโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

ข้อ ๓ ให้ยกเว้นค่าบริการบำบัดน้ำเสียแก่เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารที่ใช้เพื่อประโยชน์ในการอยู่อาศัยแต่เพียงอย่างเดียวและได้จัดส่งน้ำเสียไปบำบัดยังระบบบำบัดน้ำเสียรวมของเทศบาลตำบลกระนวน จังหวัดภูเก็ต เป็นเวลาห้าปีนับแต่วันที่ออกประกาศฉบับนี้ใช้บังคับ

ข้อ ๔ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับนับแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๗ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๘

พินิจ จารุสมบัติ

รองนายกรัฐมนตรี ปฏิบัติหน้าที่

ประธานกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

บัญชีท้ายประกาศคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ

ฉบับที่ ๒๖ (พ.ศ. ๒๕๔๘)

เรื่อง การกำหนดอัตราค่าบริการบำบัดน้ำเสียของระบบบำบัดน้ำเสียรวม
เทศบาลตำบลกะรน จังหวัดภูเก็ต

ลำดับที่	ประเภทอาคาร	อัตราค่าบริการรายเดือน	
		บาท	สตางค์
๑	อาคารอยู่อาศัยตาม (๑) หลังละ	๗๕	-
๒	อาคารอยู่อาศัยตาม (๒) หลังละ	๗๕	-
๓	อาคารอยู่อาศัยตาม (๓) ถึง (๔) หลังละ	๗๕	-
๔	อาคารพาณิชย์	๑๐๐	-
๕	อาคารที่เป็นสถานที่จำหน่ายอาหารหรือสถานบริการ ตารางเมตรละ	๕	๒๕
๖	โรงแรม ห้องละ	๘๔	-
๗	อาคารสถานประกอบการอื่น ไม่ว่าเจ้าของหรือ ผู้ครอบครองอาคารใช้น้ำประปาหรือน้ำจากแหล่งอื่น เพื่อการอุปโภคบริโภคทุกประเภทตารางเมตรละ	๔	๒๐

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

นายสุพัฒน์ หวังวงศ์วัฒนา

อธิบดีกรมควบคุมมลพิษ

นายวิเชียร จุ่งรุ่งเรือง

รองอธิบดีกรมควบคุมมลพิษ

นายอนุพันธ์ อัฐรัตน์

ผู้อำนวยการสำนักจัดการคุณภาพน้ำ

ผู้จัดทำคู่มือ

นายสมชาย ทรงประกอบ

รักษาการผู้อำนวยการส่วนน้ำเสียชุมชน

นางสาวชลลทิพย์ รัตสุข

นักวิชาการสิ่งแวดล้อม 7ว ส่วนน้ำเสียชุมชน

นางสาวกิงดาว อินทรักเดช

นักวิชาการสิ่งแวดล้อม 6ว ส่วนน้ำเสียชุมชน

นางสมลักษณ์ เจียงรักษา

นักวิชาการสิ่งแวดล้อม 6ว ส่วนน้ำเสียชุมชน

นางสาววิลาสินี ศักดิ์เทวินทร์

นักวิชาการสิ่งแวดล้อม 6ว ส่วนน้ำเสียชุมชน

นางสาวกนกวรรณ กอเจริญ

นักวิชาการสิ่งแวดล้อม 6ว ส่วนน้ำเสียชุมชน

ส่วนน้ำเสียงชุมชน สำนักจัดการคุณภาพน้ำ
กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

92 ซอยถนนลโยจิน 7 (อาร์บีเอ็มกันส์) ถนนถนนลโยจิน
แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพฯ 10400

โทร.0-2298-2210-3 โทรสาร 0-2298-2202
www.pcd.go.th

www.pcd.go.th

www.pcd.go.th